

Klír, Tomáš

Seznam pramenů a literatury

In: Klír, Tomáš. *Osídlení zemědělsky marginálních půd v mladším středověku a raném novověku*. Klápště, Jan (editor); Měřínský, Zdeněk (editor). Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, 2008, pp. 209-222

ISBN 9788073082512

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/127513>

Access Date: 16. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

42. SEZNAM PRAMENŮ A LITERATURY

Zkratky:

Archivní prameny

- ANZ = Archiv nálezových zpráv
APM = Archiv Polabského muzea, Poděbrady
NA = Národní archiv
SOBA = Státní oblastní archiv středních Čech, Praha
SOKA = Státní okresní archiv Nymburk, Lysá nad Labem
ÚAGK = Ústřední archiv geodezie a katastru, Praha
- fČK = fond Čeněk Klásek (pozůstalost)
fJH = fond Jan Hellich (pozůstalost, částečně inventarizováno)
fJK = fond Josefský katastr
fMN = fond Město Nymburk (neinventarizováno)
fSK = fond Stabilní katastr
fVP = fond Velkostatek Poděbrady

Edice

- ACRB = Archivum coronae regni Bohemiae
AČ = Archiv český
BR = Berní rula
CDB = Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae
CEJ = Codex epistolaris Johannis regis Bohemiae
Dalimil = Staročeská kronika tak řečeného Dalimila
DRC = Decem registra censuum
Kosmas = Cosmae Pragensis Chronica Bohemorum
LC = Libri confirmationum (popř. Liber primus, Libri quinti)
LE = Libri erectionum
LKZ = Listy kláštera zbraslavského
RBM = Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae

- RDP = Registra decimarum papalium
RT = Reliquiae tabularum terrae regni Bohemiae anno MDXLI igne consumptarum
TK = Tereziánský katastr
Vavák = Paměti Františka J. Vaváka

Edice pramenů:

- Archiv český 14, red. J. Kalousek. Praha 1895. (Listiny archivu někdy Olešnického nyní ve státním archivu Vratislavském chované a Čech a Moravy se týkající, ed. J. Emler, AČ 14, 493–560).
- Archiv český 31 (= První kniha provolací desk dvorských z let 1380–1394, ed. G. Friedrich). Praha 1921.
- Archiv český 35 (= Druhá kniha provolací desk dvorských z let 1395–1410, ed. G. Friedrich). Praha 1935.
- Archivum coronae regni Bohemiae II (1346–1355), ed. V. Hrubý. Praeae 1928.
- Berní rula 12. Kraj Hradecký I, ed. V. Pešák. Praha 1951.
- Berní rula 18–19. Kraj Boleslavský, ed. A. Chalupa – J. Čechura – M. Ryantová. Praha 2001.
- Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae I. (805–1197), ed. G. Friedrich. Praeae 1904–1907.
- Codex epistolaris Johannis regis Bohemiae. Briefe des Königs Johann von Böhmen, seiner Verwandten und anderer Zeitgenossen, Hrsg. Theodor Jacobi. Berlin 1841.
- Cosmae Pragensis Chronica Bohemorum (Die Chronik der Böhmen des Cosmas von Prag), ed. B. Bretholz (= Monumenta Germaniae historica – Scriptorum, Nova series II). Berolini 1923.
- Decem registra censuum bohemica compilata aetate bellum hussiticum praecedente – Deset urbářů českých z doby před válkami husitskými, ed. J. Emler. Praha 1881.
- Liber primus confirmationum ad beneficia ecclesiastica pragensis per archidiocesim (1354–1362), ed. F.A. Tingl. Praha 1867.
- Libri confirmationum ad beneficia ecclesiastica pragensis per archidiocesim I/2 (1363–1369); III–IV (1373–1390); VI (1399–1410); VII (1410–1419), ed. J. Emler. Praeae 1874, 1879, 1883, 1886.
- Libri erectionum archidiocesis pragensis saeculo XIV. et XV., IV (1390–1397), ed. C. Borový. Praeae 1883.
- Libri quinti confirmationum ad beneficia ecclesiastica pragensis per archidiocesim (1390), ed. F.A. Tingl. Praeae 1865.
- Listy kláštera zbraslavského, ed. F. Tadra. Praha 1904.

Paměti Františka J. Vaváka, souseda a rychtáře milčického: Z let 1770–1816. I/1 (1770–1780); I/2 (1781–1783), II/1 (1784–1786); II/2 (1787–1790); III/1 (1791–1794); III/2 (1795–1797); III/3 (1798–1800), ed. *J. Skopec*. Praha 1907–1918.

Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae III (1311–1333), ed. *J. Emler*. Praegae 1890; IV (1334–1346), ed. *J. Emler*. Praegae 1892; V/1, V/2 (1346–1350), ed. *B. Rynešová – J. Spěváček – J. Zachová*. Praegae 1958–1960; V/3, V/4, V/5 (1350–1355), ed. *J. Spěváček – J. Zachová*. Praegae 1958–2005; VI (1355–1358), ed. *B. Mendl – M. Linhartová*. Praegae 1928–1954; VII (1358–1363), ed. *B. Mendl – M. Linhartová*. Praegae 1954–1963.

Registra decimarum papalium – Register desátků papežských z diocézy pražské, ed. *W.W. Tomek*. Praha 1873.

Reliquiae tabularum terrae regni Bohemiae anno MDXLI igne consumptarum – Pozůstatky desk zemských království Českého r. 1541 pohořelých II., ed. *J. Emler*. Praha 1872.

Staročeská kronika tak řečeného Dalimila 2 (Textový materiál kapitol 53 až 103 a doplňků). Vydání textu a veškerého textového materiálu, ed. *J. Daňhelka – K. Hádek – B. Havránek – N. Kvítková*. Praha 1988.

Tereziánský katastr český 1, 2, 3, ed. *A. Chalupa – M. Lísková – J. Nuhlíček – F. Rajtoral*. Praha 1964.

Jonášová-Hájková, S. (ed.) 1978–1979: Vlastní životopis F. J. Vaváka. Středočeský sborník historický 13 (1978), 233–258; 14 (1979), 123–155.

Rössler, E.F. 1845–1852: Deutsche Rechtsdenkmäler aus Böhmen und Mähren I-II. Eine Sammlung von Rechtsbüchern, Urkunden und alten Aufzeichnungen zur Geschichte des deutschen Rechtes. Prag.

Šimek, F. (ed.) 1937: Staré letopisy české z vratslavského rukopisu. Praha.

Kodym, O. red. 1989: Geologická mapa ČR. List 13–31 (Říčany). 1 : 50 000. Ústřední ústav geologický, Praha.

Minaříková, D. red. 1987: Geologická mapa ČR. List 13–23 (Chlumec nad Cidlinou). 1 : 50 000. Ústřední ústav geologický, Praha.

Straka, J. red. 1986: Geologická mapa ČR. List 13–24 (Hradec Králové). 1 : 50 000. Ústřední ústav geologický, Praha.

Půdně interpretační mapy:

Tomášek, M. red. 1990b: Půdně interpretační mapa ČR. List 13–13 (Brandýs n.L. – Stará Boleslav). Ústřední ústav geologický, Praha.

Tomášek, M. red. 1995: Půdně interpretační mapa ČR. List 13–14 (Nymburk). Ústřední ústav geologický, Praha.

Soubor geologických a účelových map (1 : 50 000):

Půdní mapy:

Sidorinová, T. red. 1993: Půdní mapa ČR. List 13–14 (Nymburk). 1 : 50 000. Ústřední ústav geologický, Praha.

Tomášek, M. red. 1988: Půdní mapa ČSR. List 13–24 (Hradec Králové). 1 : 50 000. Ústřední ústav geologický, Praha.

Tomášek, M. red. 1990a: Půdní mapa ČR. List 13–13 (Brandýs nad Labem – Stará Boleslav). 1 : 50 000. Ústřední ústav geologický, Praha.

Tomášek, M. red. 1991: Půdní mapa ČR. List 13–23 (Chlumec nad Cidlinou). 1 : 50 000. Ústřední ústav geologický, Praha.

Tomášek, M. red. 1994: Půdní mapa ČR. List 13–42 (Pardubice). 1 : 50 000. Český geologický ústav, Praha.

Geologické mapy:

Domas, J. red. 1990: Geologická mapa ČR. List 02–43 (Litoměřice). 1 : 50 000. Ústřední ústav geologický, Praha.

Holásek, O. – Fišera, M. – Štěpánek, P. 1998: Geologická mapa ČR. List 13–41 (Čáslav). 1 : 50 000. Český geologický ústav, Praha.

Holásek, O. red. 1987: Geologická mapa ČR. List 13–13 (Brandýs n.L. – Stará Boleslav). 1 : 50 000. Ústřední ústav geologický, Praha.

Holásek, O. red. 1989: Geologická mapa ČR. List 13–42 (Pardubice). 1 : 50 000. Ústřední ústav geologický, Praha.

Holásek, O. red. 1992: Geologická mapa ČR. List 13–14 (Nymburk). 1 : 50 000. Ústřední ústav geologický, Praha.

Holásek, O. red. 1996: Geologická mapa ČR. List 13–32 (Kolín). 1 : 50 000. Ústřední ústav geologický, Praha.

Hradecká, L. red. 1993: Geologická mapa ČR. List 13–11 (Benátky nad Jizerou). 1 : 50 000. Český geologický ústav, Praha.

Literatura:

- Abel, W. 1935: Agrarkrisen und Agrarkonjunktur in Mitteleuropa vom 13. bis zum 19. Jahrhundert. Berlin.
- Abel, W. 1955: Die Wüstungen des ausgehenden Mittelalters. 2. Auflage. Stuttgart.
- Abel, W. 1967: Wüstungen in historischer Sicht. Zeitschrift für Agrargeschichte und Agrarsoziologie, Sonderheft 2, 1–15.
- Abel, W. 1974: Massenarmut und Hungerkrisen im vorindustriellen Europa. Versuch einer Synopsis. Hamburg – Berlin.
- Abel, W. 1978: Strukturen und Krisen der spätmittelalterlichen Wirtschaft (= Quellen und Forschungen zur Agrargeschichte 32). Stuttgart – New York.
- Abel, W. 1981: Stufen der Ernährung. Eine historische Skizze. Göttingen.
- Adkins, L. – Adkins, R.A. 1979: Archaeological Illustrations (= Cambridge Manuals in Archaeology). Cambridge.
- Achilles, W. 1983: Überlegungen zum Einkommen der Bauern im späten Mittelalter. Zeitschrift für Agrargeschichte und Agrarsoziologie 31, 5–26.
- Anderle, J. – Nováček, K. 1990: Zaniklý středověký sídelní komplex Neslívky. Archaeologia historica 15, 251–260.
- Anderle, J. – Rožmberský, P. 1994: Zaniklý Kokot, ves a šlechtická sídla. Castellologica bohemia 4, 175–184.
- Andersson, H. 1998: Utmark. In: H. Andersson – L. Ersgård – E. Svensson (eds.), Outland Use in Preindustrial Europe (= Lund Studies in Medieval Archaeology 20), Lund, 5–8.
- Andraea, B. 1964: Betriebsformen in der Landwirtschaft. Entstehung und Wandlung von Bodennutzungs-, Viehhaltungs- und Betriebssystemen in Europa und Übersee sowie neue Methoden ihrer Abgrenzung. Stuttgart.
- Andraea, B. 1983: Agrargeographie. Strukturzonen und Betriebsformen in der Weltlandwirtschaft. 2. Aufl. Berlin – New York.
- Arnold, D. 1988: Famine. Social Crisis and Historical Change (= New Perspectives on the Past). Oxford.
- Aubrechtová, A. 2006: Zaniklá vesnice Lhotka. In: P. Vařeka a kol., Archeologie zaniklých středověkých vesnic na Rokycansku I, Plzeň, 99–124.
- August, O. 1960: Atlas des Saale- und mittleren Elbegebietes. Leipzig. 2. Auflage.
- Auhagen, O. 1923: Vorwort. In: A. Tschajanow, Die Lehre von der bäuerlichen Wirtschaft. Versuch einer Theorie der Familienwirtschaft im Landbau, Berlin, 1–3.
- Bailey, M. 1989: The Concept of the Margin in the Medieval English Economy. Economic Historical Review 42, 1–17.
- Balatka, B. 1961: Podélný profil a poznámky ke genesi spodních a údolních teras středního Labe. Sborník československé společnosti zeměpisné 66, 6–22.
- Bayliss-Smith, T. 1982: The ecology of agricultural systems. Cambridge.
- Beck, R. 1986: Naturale Ökonomie. Unterfinning: Bäuerliche Wirtschaft in einem oberbayerischen Dorf des frühen 18. Jahrhunderts (= Forschungshefte Bayerisches Nationalmuseum 11). München.
- Beck, R. 1993: Unterfinning. Ländliche Welt vor Anbruch der Moderne. München 1993.
- Becker, H. 1998: Einführung in die Agrargeographie. Bamberg.
- Belcredi, L. 2006: Bystřec. O založení, životě a zániku středověké vsi. Archeologický výzkum zaniklé středověké vsi na Drahanské vrchovině 1975–2005. Brno.
- Beran, J. 2003: Kausche von Anfang bis Ende. Ausgrabungen im Niederlausitzer Braunkohlenrevier 2001 (= Arbeitsberichte der Bodenkempfalpflege Brandenburg 11), 175–190.
- Beranová, M. 1975: Zemědělská výroba v 11./14. století na území Československa (= Studie Archeologického ústavu ČSAV v Brně). Praha.
- Beranová, M. 1986: Otázka velikosti polností k výživě člověka, rodiny a vesnice u Slovanů i v pravěku. Archaeologia Pragensia 7, 151–170.
- Beranová, M. 1998: Příspěvek k počátkům Poděbrad. Polabí 32, 27–55.
- Berry, R.A. – Cline, W.R. 1979: Agrarian Structure and Productivity in Developing Countries. Baltimore.
- Berthold, R. 1967: Produktivita obilního hospodářství v pozdně feudálním Německu (1500–1800). Vědecké práce československého zemědělského muzea 1967, 35–49.
- Berthold, R. 1979: Die Agrarkrisen im Feudalismus. Bemerkungen zu Wilhelm Abel... Jahrbuch für Wirtschaftsgeschichte 1979/I, 179–198.
- Bezvodová, B. – Demek, J. – Zeman, A. 1985: Metody kvarterně geologického a geomorfologického výzkumu. Praha.
- Biermann, F. 2005: Das geplante Dorf – Ortsbefestigungen und Parzellierung in Dörfern der Ostsiedlungszeit. In: F. Biermann – G. Mangelsdorf (Hrsg.). Die bäuerliche Ostsiedlung des Mittelalters in Nordostdeutschland. Untersuchungen zum Landesausbau des 12. bis 14. Jahrhunderts im ländlichen Raum (= Greifswalder Mitteilungen. Beiträge zur Ur- und Frühgeschichte und Mittelarchäologie 7.), Frankfurt, 91–120.
- Bláhová, M. 1995: Staročeská kronika tak řečeného Dalimila 3, v kontextu středověké historiografie latinského kulturního okruhu a její pramenná hodnota. Praha.
- Blaschke, K. 1998a: Ortsformen (= Beihefte zur Karte B II 2). In: Atlas zur Geschichte und Landeskunde von Sachsen. Leipzig – Dresden.
- Blaschke, K. 1998b: Flurformen (= Beihefte zur Karte B II III). In: Atlas zur Geschichte und Landeskunde von Sachsen. Leipzig – Dresden.
- Boguszak, F. – Šlitr, J. 1962: Topografie (= Spisy České matice technické 67/1962, č. 396). Praha.
- Bohác, Z. 1966: Kolonizace severovýchodních okrajů brdského hvozdu. Vědecké práce zemědělského muzea 5, 77–94.
- Bohác, Z. 1986: K problematice a terminologii pustnutí a zanikání sídel v písemných pramenech vrcholného a pozdního středověku. Historická geografie 25, 269–281.
- Bohác, Z. 1987: Postup osídlení a demografický vývoj českých zemí do 15. století. Hospodářské dějiny 12, 59–83.
- Bönisch, E. 2005: Die interdisziplinäre Erforschung des Dorfes Horno in der Niederlausitz. In: F. Biermann – G. Mangelsdorf (Hrsg.). Die bäuerliche Ostsiedlung des Mittelalters in Nordostdeutschland. Untersuchungen zum Landesausbau des 12. bis 14. Jahrhunderts im ländlichen Raum (= Greifswalder Mitteilungen. Beiträge zur Ur- und Frühgeschichte und Mittelarchäologie 7.), Frankfurt, 269–280.
- Bork, H.-R. et al. 1998: Landschaftsentwicklung in Mitteleuropa. Gotha.
- Born, M. 1961: Wandlungen und Beharrung ländlicher Siedlung und bäuerlicher Wirtschaft. Untersuchungen zur frühneuzeitlichen Kulturlandschaftsgenese im Schwalmgebiet (= Marburger Geographische Schriften 14). Marburg/Lahn.
- Born, M. 1968: Wüstungen und Sozialbrache. Erdkunde 22, 143–151.
- Born, M. 1970: Die ländlichen Siedlungsformen in Mitteleuropa: Forschungsstand und Aufgaben. Berichte zur deutschen Landeskunde 44, 143–154.
- Born, M. 1970: Studien zur spätmittelalterlichen und neuzeitlichen Siedlungsentwicklung in Norhessen (= Marburger geographische Schriften 44). Marburg/Lahn.
- Born, M. 1972: Wüstungsschema und Wüstungsquotient. Erdkunde 26, 208–218.
- Born, M. 1974: Die Entwicklung der deutschen Agrarlandschaft (= Erträge der Forschung 29) Darmstadt.
- Born, M. 1977: Geographie der ländlichen Siedlungen 1. Die Ge-

- nese und Siedlungsformen in Mitteleuropa (= Studienbücher der Geographie). Stuttgart.
- Born, M. 1979a: Acker- und Flurformen des Mittelalters nach Untersuchungen von Flurwüstungen. In: H. Beck – D. Dencke – H. Jankuhn (Hrsg.), Untersuchungen zur eisenzeitlichen und frühmittelalterlichen Flur in Mitteleuropa und ihrer Nutzung I (= Abhandl. Akad. Wiss. Göttingen, Phil. – hist. Kl., 3. Folge, Nr. 185/I), Göttingen, 310–337.
- Born, M. 1979b: Objektbestimmungen und Periodisierung als Problem der Wüstungsforschung, dargelegt unter vornehmlichem Bezug auf neuere Untersuchungen. Geographische Zeitschrift 67, 43–60.
- Born, M. 1980: Siedlungsgenese und Kulturlandschaftsentwicklung. Gesammelte Beiträge von Martin Born (+) (K. Fehn / Hrsg.) (= Erkundliches Wissen 53). Wiesbaden.
- Boserup, E. 1965: The Conditions of Agricultural Growth. The Economics of Agrarian Change under Population Pressure. London. (paperback 1993)
- Brather, S. 2005: Hochmittelalterliche Siedlungsentwicklung und ethnische Identitäten – Slawen und Deutsche östlich der Elbe in archäologischer und siedlungsarchäologischer Perspektive. In: F. Biermann – G. Mangelsdorf (Hrsg.). Die bäuerliche Ostsiedlung des Mittelalters in Nordostdeutschland. Untersuchungen zum Landesausbau des 12. bis 14. Jahrhunderts im ländlichen Raum (= Greifswalder Mitteilungen. Beiträge zur Ur- und Frühgeschichte und Mittelarchäologie 7.), Frankfurt, 29–38.
- Brázdil, R. – Kotyza, O. 1997: Kolísání klimatu v Českých zemích v první polovině našeho tisíciletí. Archeologické rozhledy 49, 663–699.
- Brázdil, R. – Kotyza, O. 2001: Současná historická klimatologie a možnosti jejího využití v historickém výzkumu. Časopis Matice moravské 120, Supplementum 1 (Historie a interdisciplinární výzkum), 17–59.
- Brázdil, R. – Valášek, H. – Luterbacher, J. – Macková, J. 2001: Die Hungerjahre 1770–1772 in den böhmischen Ländern. Verlauf, meteorologische Ursachen und Auswirkungen. Österreichische Zeitschrift für Geschichtswissenschaften 12, 44–78.
- Brunnerová, Z. a kol. 1991: Vysvětlivky k souboru geologických a ekologických map přírodních zdrojů v měřítku 1 : 50 000. List 13–13 (Brandýs n.L. – Stará Boleslav) Praha.
- Brych, V. 1998: Zdobení hrot střely do kuše a další středověké nálezy z Píst u Nymburka. Polabí 32, 74–82.
- Brych, V. 2002: Nálezy ze zaniklé středověké vsi a tvrze Kří na Poděbradsku. Polabí 36, 68–91.
- Brych, V. 2004: Nálezy ze zaniklé středověké vsi a tvrze Kří na Poděbradsku. Polabí 37 (2003/04), 26–35.
- Bubeník, J. 1970: Příspěvek k poznání hradištního osídlení Posázaví. Archeologické rozhledy 22, 286–306.
- Bulitta, B. – Schmidt-Wiegand, R. 2000: Hof. In: Reallexikon der Germanischen Altertumskunde 15, Berlin – New-York, 59–63.
- Calavan, M.M. 1984: Prospects for a Probabilistic Reinterpretation of Chaynovian Theory: An Exploratory Discussion. In: E.P. Durrenberger, (ed.), Chaynov, Peasants, and Economic Anthropology (= Studies in Anthropology), Orlando, 51–70.
- Cameron, C.C. – Tomka, S.A. (eds.) 1993: Abandonment of Settlements and Regions. Ethnoarchaeological and Archaeological Approaches (= New Directions in Archaeology). Cambridge.
- Cameron, C.C. 1991: Structure Abandonment in Villages. In: M. Schiffer (ed.), Archaeological Method and Theory 3, Tucson, 155–194.
- Cameron, C.C. 1993: Abandonment and archaeological interpretation. In: C.C. Cameron – S.A. Tomka (eds.), Abandonment of Settlements and Regions. Ethnoarchaeological and Archaeological Approaches (= New Directions in Archaeology), Cambridge, 3–11.
- Campbell, B.M.S. 2000: English Seigniorial Agriculture, 1250–1450 (= Cambridge Studies in Historical Geography 31). Cambridge.
- Campbell, B.M.S. 2007: The Medieval Antecedents of English Agricultural Progress (= Variorum Collected Studies Series 872). Aldershot – Burlington.
- Carrier, J.G. ed. 2005: A Handbook of Economic Anthropology. Cheltenham – Northampton.
- Cooter, W.S. 1978: Ecological Dimensions of Medieval Agrarian Systems. Agricultural History 52, 458–477.
- Cooter, W.S. 1984: Environmental, Ecological, and Agricultural Systems: Approaches to Simulation Modeling Applications for Medieval Temperate Europe. In: K. Biddick (ed.), Archaeological Approaches to Medieval Europe, Kalamazoo, 159–170.
- Cornwall, I.W. 1959: Soils for the Archaeologist. London.
- Cox, T. 1983: Inequality and Class in Research on Peasant Societies. Sociologia Ruralis 23, 211–228.
- Czajka, W. 1930/1938: Der Schlesische Landrücken. Eine Landeskunde Nordschlesiens I, II. (= Veröffentlichungen des Schlesischen Gesellschaft für Erdkunde 11, 13). Breslau.
- Czajka, W. 1964: Beschreibende und genetische Typologie in der ostmitteleuropäischen Siedelformenforschung. Schriften des Geographischen Instituts der Universität Kiel, 37–62.
- Čajanov, A. 1989a: Krest'janskoje chozjajstvo. Izbrannye trudy (=Ekonomičeskoje nasledije). Red. A.A. Nikolov. Moskva.
- Čajanov, A. 1989b: Izbrannye proizvedenija. Red. E.V. Serov. Moskva.
- Čechura, J. 1987: Demografický faktor teorie pozdně středověké agrární krize a některé aspekty populačního vývoje v Čechách do konce 15. století. Hospodářské dějiny 12, 89–105.
- Čechura, J. 1987: Teorie agrární krize pozdního středověku – teoretický základ koncepce hospodářského a sociálního vývoje předhusitských Čech. (Metodologická studie). Archaeologia historica 12, 129–141.
- Čechura, J. 1994: Die Struktur der Grundherrschaften im mittelalterlichen Böhmen unter besonderer Berücksichtigung der Klosterherrschaften (= Quellen und Forschungen zur Agrargeschichte 39). Stuttgart – Jena – New York.
- Čechura, J. 2000: Adelige Grundherrn als Unternehmer. Zur Struktur südböhmischer Domänen vor 1620 (= Sozial- und wirtschaftshistorische Studien 25). München – Wien.
- Černý, E. 1979: Zaniklé středověké osady a jejich pluziny. Metodika historickogeografického průzkumu v oblasti Dražanské vrchoviny. Praha.
- Černý, E. 1992: Výsledky výzkumu zaniklých středověkých osad a jejich pluzin. Brno.
- Černý, V. 1927/1928: Pozemková reforma v XVIII. Století. Časopis pro dějiny venkova 17 (1927), 17–48, 106–137, 197–220, 286–309; 18 (1928), 25–46, 287–325.
- Černý, V. 1930: Hospodářské instrukce. Přehled zemědělských dějin v době patrimoniálního velkostatku v XV. – XIX. Století (= Prameny a základy vydávané Československou akademií zemědělskou A 2). Praha.
- Černý, V. 1956: Historický výzkum příčin kolísání sklizní. Sborník Československé akademie zemědělských věd 1 (Historie a musejnictví 29), 159–176.
- Čtverák, V. 1997: Poříčany, okr. Nymburk. Struktura pravěkého až raně středověkého osídlení. Archeologie ve středních Čechách 1, 7–33.
- Demek, J. (ed.) 1972: Manual of Detailed Geomorphological Mapping. Prague.
- Demek, J. 1974: Systémová teorie a studium krajiny (= Studia Geographica 40). Brno.

- Demek, J.* 1982: Obecná geomorfologie I. Praha.
- Demek, J.* 1984: Obecná geomorfologie III. Antropogenní geomorfologie. Praha.
- Demek, J. a kol.* 1987: Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny. Praha.
- Denecke, D.* 1969: Methodische Untersuchungen zur historisch-geographischen Wegforschung im Raum zwischen Solling und Harz. Ein Beitrag zur Rekonstruktion der mittelalterlichen Kulturlandschaft (= Göttinger Geographische Abhandlungen 54). Göttingen.
- Denecke, D.* 1975: Historische Siedlungsgeographie und Siedlungsarchäologie des Mittelalters. Fragestellungen, Methoden und Ergebnisse unter dem Gesichtspunkt interdisziplinärer Zusammenarbeit. Zeitschrift für Archäologie des Mittelalters 3, 7–36.
- Denecke, D.* 1979a: Zur Terminologie ur- und frühgeschichtlicher Parzellierung und Flurbegrenzung sowie im Gelände ausgeprägter Flurrelikte. Grundzüge eines terminologischen Schemas. In: In: H. Beck – D. Denecke – H. Jankuhn (Hrsg.), Untersuchungen zur eisenzeitlichen und frühmittelalterlichen Flur in Mitteleuropa und ihrer Nutzung I (= Abhandl. Akad. Wiss. Göttingen, Phil. – hist. Kl., 3. Folge, Nr. 185/I), Göttingen, 410–440.
- Denecke, D.* 1979b: Methoden und Ergebnisse der historisch-geographischen und archäologischen Untersuchung und Rekonstruktion mittelalterlicher Verkehrswege. In: H. Jankuhn – R. Wenskus (Hrsg.), Geschichtswissenschaft und Archäologie (= Vorträge und Forschungen 22), Sigmaringen, 433–483.
- Denecke, D.* 1985: Wüstungsforschung als siedlungsräumliche Prozeß- und Regressionsforschung. Siedlungsforschung. Archäologie – Geschichte – Geographie 3, 9–35.
- Denecke, D.* 1992: Siedlungsentwicklung und wirtschaftliche Erschließung der hohen Mittelgebirge in Deutschland. Ein historisch-geographischer Forschungsüberblick. Siedlungsforschung. Archäologie – Geschichte – Geographie 10, 9–33.
- Denecke, D.* 2005: Wege der historischen Geographie und Kulturlandschaftsforschung. Ausgewählte Beiträge. Wiesbaden.
- Doberský, J.* 1953: Osídlení našich krajů a vývoj měst. Praha.
- Dohnal, M.* 2003: Historická kulturní krajina v novověku. Vývoj vsi a plučiny v Borovanech u Bechyně. Praha.
- Dohnal, M.* 2003: Proměny půdorysného uspořádání osad v okolí Milevska v pozdním středověku a v novověku. Archeologie ve středních Čechách 7, 795–840.
- Dohnal, M.* 2006: Vesnická sídla a kulturní krajina na Táborsku v 15.–19. století (= Národopisná knižnice 41). Praha.
- Domas, J. red.* 1990: viz geologické mapy
- Donald J. Meyer (ed.)* 2003: Economics of Risk. Kalamazoo.
- Dotterweich, M.* 2004: Vierdimensionale Landschaftsanalyse als Hilfsmittel zur Rekonstruktion früherer Umweltbedingungen in Franken. Auswirkungen und Rückkopplungsmechanismen historischer Landnutzung auf die Landschaft. In: H. Becker – I. Ericsson (Hrsg.), Mittelalterliche Wüstungen im Steigerwald. Bericht über ein Symposium des Zentrums für Mittelalterstudien der Otto-Friedrich-Universität Bamberg am 3. Februar 2001 (= Bamberger Geographische Schriften, Sonderfolge 7), Bamberg, 47–79.
- Dreslerová, D. – Břízová, E.* 2004: Holocene Environmental Processes and Alluvial Archaeology in the Middle Labe (Elbe) Valley. In: Gojda, M. (ed.), Ancient Landscape, Settlement Dynamics and Non-Destructive Archaeology. Czech research project 1997–2002, Praha, 121–171.
- Durrenberger, E.P. – Tannenbaum, N.* 2002: Chaynov and Theory in Economic Anthropology. In: J. Ensminger (ed.), Theory in Economic Anthropology Walnut Creek, 137–153.
- Durrenberger, E.P. (ed.)* 1984: Chaynov, Peasants, and Economic Anthropology (= Studies in Anthropology). Orlando.
- Durrenberger, E.P.* 1984: Operationalizing Chaynov. In: E.P. Durrenberger (ed.), Chaynov, Peasants, and Economic Anthropology (= Studies in Anthropology), Orlando, 39–50.
- Durrenberger, E.P.* 2005: Labour. In: James G. Carrier (Hrsg.), A handbook of economic anthropology, Cheltenham – Glos – Montpellier, 125–140.
- Dvořáková, V.* 1993: Usedlost. In: Velký sociologický slovník II (p-ž), Praha, 1360–1361.
- Dyer, G.* 1991: Farm-size Productivity Re-examined: Evidence from Rural Egypt. Journal of Peasant Studies 19, 131–148.
- Dyer, G.* 1996: Output per Acre and Size of Holding: The Logic of Peasant Agriculture under Semi-Feudalism. Journal of Peasant Studies 24, 103–131.
- Dyer, Ch.* 1989a: Standards of Living in the Later Middle Ages: Social Change in England, c. 1200–1520. Cambridge.
- Dyer, Ch.* 1989b: „The Retreat from Marginal Land“: The Growth and Decline of Medieval Rural Settlements. In: M. Aston – D. Austin – Ch. Dyer (eds.), The Rural Settlements of Medieval England. Studies dedicated to Maurice Beresford and John Hurst, Oxford, 45–57.
- Dyer, Ch.* 1990: The Past, the Present and the Future in Medieval Rural History. Rural History 1, 42–47.
- Dyer, Ch.* 1994: Everyday Life in Medieval England. London.
- Dyer, Ch.* 2007: An Age of Transition? Economy and society in England in the later Middle Ages. Oxford.
- Ebert, W.* 1936: Ländliche Siedelformen im deutschen Osten. Berlin.
- Ehmer, J. – Mitterauer, M. Hrsg.* 1986: Familienstruktur und Arbeitsorganisation in ländlichen Gesellschaften. Wien – Köln – Graz.
- Eigler, F.* 1974: Straßenangerdörfer als Typ spätmittelalterlicher Rodungssiedlungen auf der südlichen Frankenalb. Mitteilungen der Geographischen Gesellschaft in München 59, 13–56.
- Eigler, F.* 1975: Die Entwicklung von Plansiedlungen auf der südlichen Frankenalb (= Studien zur bayerischen Verfassungs- und Sozialgeschichte VI). München.
- Ellis, F.* 2000: Peasant Economics. Farm Household and Agrarian Development (= Wye studies in agricultural and rural development). 2nd edition. Cambridge.
- Engel, F.* 1953: Erläuterungen zur historischen Siedlungsformkarte Mecklenburgs und Pommerns. Zeitschrift für Ostforschung 2, 208–230.
- Ensminger, J. (ed.)* 2002: Theory in Economic Anthropology. Walnut Creek.
- Fehn, K. – Brandt, K. – Denecke, D. – Irsigler, F. (Hrsg.)* 1998: Genetische Siedlungsforschung in Mitteleuropa und seinen Nachbarräumen I, II. Bonn.
- Fehn, K.* 1966: Siedlungsgeschichtliche Grundlagen der Herrschafts- und Gesellschaftsentwicklung in Mittelschwaben. Aufgezeigt am Beispiel der spätmittelalterlichen Rodungssiedlungen (= Studien zur Geschichte des Bayerischen Schwabens 9). Augsburg.
- Fehn, K.* 1969: Orts- und Flurwüstungen im europäischen Industriezeitalter. Rheinische Vierteljahresblätter 33, 197–207.
- Fehn, K.* 1975: Angerdörfer und Plangewannfluren in Mittelschwaben und auf der Fränkischen Alb. Berichte zur deutschen Landeskunde 49, 87–97.
- Fišera, Z.* 1998: Kři (Nymburk). Tvrziště v polesí Kersko... In: L. Svoboda a kol., Encyklopedie českých tvrzí II (K-R), [s.l.], 351–352.
- Fliedner, D.* 1969: Forschungstendenzen und Forschungsphasen in der Entwicklung der ländlichen Kulturlandschaft seit dem hohen Mittelalter, besonders in Nordwestdeutschland. Erdkunde 23, 102–116.
- Forbes, H.* 1984: Of grandfathers and grand theories: the hierarchised ordering of responses to hazard in a Greek ru-

- ral community. In: P. Halstead – J. O'Shea (eds.), *Bad Year Economics: Cultural Responses to Risk and Uncertainty* (= *New Directions in Archaeology*), Cambridge, 87–97.
- Fox, H.S.A. 1984: Some Ecological Dimensions of Medieval Field Systems. In: K. Biddick (ed.), *Archaeological Approaches to Medieval Europe*, Kalamazoo, 119–158.
- Frolec, V. – Vařeka, J. 1983: Lidová architektura. Encyklopedie. Praha. (2. vyd. 2007)
- Frolec, V. 1974: Lidová architektura na Moravě a ve Slezsku. Brno.
- Fuhrmann, R. 1999: Klimaschwankungen im Holozän nach Befunden aus Fluß- und Bachablagerungen Nordwestsachsens und angrenzender Gebiete. In: R. Fuhrmann, *Klimaschwankungen im Holozän nach Befunden aus Talsedimenten Mitteldeutschlands. Beiträge zur Klimageschichte und Stratigraphie des jüngeren Quartärs* (= *Altenburger Naturwissenschaftliche Forschungen* 11), Altenburg, 3–41.
- Geertz, C. 1963: *Agricultural Invention: the Process of Ecological Change in Indonesia*. Berkeley.
- Gladfelter, B.G. 1977: Geoarchaeology: The Geomorphologist and Archaeology. *American Antiquity* 42, 519–538.
- Gladfelter, B.G. 1981: Developments and Directions in Geoarchaeology. *Advances in Archaeological Method and Theory* 4, 343–364.
- Glaser, R. 2001: *Klimageschichte Mitteleuropas. 1000 Jahre Wetter, Klima, Katastrophen*. Darmstadt.
- Gojda, M. 2000: *Archeologie krajiny. Vývoj archetypů kulturní krajiny*. Praha.
- Goldberg, P. – Macphail, R.I. 2006: *Practical and Theoretical Geoarchaeology*. Oxford.
- Graham, M. 1993: Settlement Organization and Residential Variability among the Rarámuri. In: C.C. Cameron – S.A. Tomka (eds.), *Abandonment of Settlements and Regions. Ethnoarchaeological and Archaeological Approaches* (= *New Directions in Archaeology*), Cambridge, 25–42.
- Graus, F. 1957: *Dějiny venkovského lidu v Čechách v době předhusitské II. Dějiny venkovského lidu od poloviny 13. stol. do roku 1419*. Praha.
- Graus, F. 1964: Das Spätmittelalter als Krisenzeit. Ein Literaturbericht als Zwischenbilanz. *Mediaevalia Bohemica* 1, Supplementum. Praha.
- Graus, F. 1994: *Pest – Geißler – Judenmorde. Das 14. Jahrhundert als Krisenzeit* (= *Veröffentlichungen des Max-Planck-Instituts für Geschichte* 86). Göttingen.
- Greif, F. 1977: *Die Sozialbrache im südlichen Burgenland* (= *Schriftenreihe des Agrarwirtschaftliches Institut des Bundesministeriums für Land und Forstwirtschaft* 25). Wien.
- Grigg, D. 1980: *Population Growth and Agrarian Change. An Historical Perspective* (= *Cambridge Geographical Studies*). Cambridge.
- Gringmuth-Dallmer, E. 1985: Die frühgeschichtliche Landesausbau als Element der Produktivkraftentwicklung. In: *Produktivkräfte und Produktionsverhältnisse*, Berlin, 311–323.
- Gringmuth-Dallmer, E. 1995: Siedlungsmodelle für Überlagerungsprozesse am Beispiel der mittelalterlichen deutschen Ostsiedlung. In: *Ländliche Siedlungen zwischen Spätantike und Mittelalter, Archäologie und Museum* 33, Liestal.
- Gringmuth-Dallmer, E. 2003: Die Entwicklung der Siedlungsformen. In: N. Benecke – P. Donat – E. Gringmuth-Dallmer (Hrsg.), *Frühgeschichte der Landwirtschaft in Deutschland, Langenweissbach*, 273–275.
- Gringmuth-Dallmer, E. 2006: Die hochmittelalterliche Ostsiedlung in vergleichender Sicht. *Siedlungsforschung. Archäologie – Geschichte – Geographie* 24, 99–121.
- Groh, D. 1999: Strategien, Zeit und Ressourcen. Risikominimierung, Unterproduktivität und Mußpräferenz – die zentralen Kategorien von Subsistenzökonomien. In: D. Groh (Hg.), *Anthropologische Dimensionen der Geschichte, Frankfurt am Main*, 54–113.
- Hagget, P. 1973: Einführung in die kultur- und sozialgeographische Regionalanalyse (aus dem English übertragen von D. Bartels – B. Kreibich – V. Kreibich). Berlin – New York.
- Hallam, H.E. 1972: The Postan Thesis. *Historical Studies* 15, 203–222.
- Halstead, P. – O'Shea, J. (eds.) 1984: *Bad Year Economics: Cultural Responses to Risk and Uncertainty* (= *New Directions in Archaeology*). Cambridge.
- Halstead, P. – O'Shea, J. 1984: Introduction: Cultural Responses to Risk and Uncertainty. In: P. Halstead – J. O'Shea (eds.), *Bad Year Economics: Cultural Responses to Risk and Uncertainty* (= *New Directions in Archaeology*), Cambridge, 1–7.
- Hardt, M. 1999: Das „slawische Dorf“ und seine kolonisationszeitliche Umformung nach schriftlichen und historisch-geographischen Quellen. *Archäologie – Geschichte – Geographie* 17, 269–291.
- Hardt, M. 2005: Die Veränderung der Kulturlandschaft in der hochmittelalterlichen Germania Slavica – offene Fragen beim derzeitigen Forschungsstand. In: F. Biermann – G. Mangelsdorf (Hrsg.), *Die bäuerliche Ostsiedlung des Mittelalters in Nordostdeutschland. Untersuchungen zum Landesausbau des 12. bis 14. Jahrhunderts im ländlichen Raum* (= *Greifswalder Mitteilungen. Beiträge zur Ur- und Frühgeschichte und Mittelarchäologie* 7.), Frankfurt, 17–28.
- Harrison, M. 1975: Chaynov and the Economics of the Russian Peasantry. *Journal of Peasant Studies* 2, 389–417.
- Harrison, M. 1977: The Peasant Mode of Produktion in the Work of Chaynov. *Journal of Peasant Studies* 4, 323–336.
- Haushofer, H. 1985: Die Literatur der Hausväter. *Zeitschrift für Agrargeschichte und Agrarsoziologie* 33, 127–141.
- Havlíček, P. a kol. 2001: *Vysvětlivky k souboru geologických a ekologických map přírodních zdrojů v měřítku 1 : 50 000. List 13–11 (Benátky nad Jizerou)*. Praha.
- Havlíček, V. a kol. 1986: *Agrometeorologie*. Praha.
- Heber, S. 2005: Die Ausgrabungen im Dorf Wolkenberg. In: F. Biermann – G. Mangelsdorf (Hrsg.), *Die bäuerliche Ostsiedlung des Mittelalters in Nordostdeutschland. Untersuchungen zum Landesausbau des 12. bis 14. Jahrhunderts im ländlichen Raum* (= *Greifswalder Mitteilungen. Beiträge zur Ur- und Frühgeschichte und Mittelarchäologie* 7.), Frankfurt, 281–292.
- Hejna, A. 1957: *Výsledky archeologického výzkumu v Trocnově*. In: *Referáty o pracovních výsledcích československých archeologů za rok 1956. I. Liblice 1957*, 166–174.
- Hellich, J. – Svoboda, G. 1904: *Třebestovice u Sadské. Věstník* 7, 180–182.
- Hellich, J. 1898: *Zaniklá osada Popovice. Věstník* 1, 105.
- Hellich, J. 1901: *Zaniklé osady Puštěhrad, Syrovátka a dvůr Babín. Věstník* 4, 7–10, 25–27.
- Hellich, J. 1903: *Úvaha o poloze zaniklých osad na Poděbradsku, připomínaných v zakládací listině kláštera Svatojirského roku 1228. Věstník* 6, 163–165, 179–181.
- Hellich, J. 1904: *Zaniklá ves a tvrz Vesec Kovanův u Bobnic. Věstník* 7, 148–151, 164–166.
- Hellich, J. 1906: *Pravěk. Otisk z díla „Poděbradsko“, obrazu minulosti i přítomnosti. Poděbrady*.
- Hellich, J. 1909: *Zaniklá ves Křečkovice na Nymbursku. Věstník* 10, 81–82.
- Hellich, J. 1923: *Příspěvek k podobě zaniklých osad na Poděbradsku. Časopis pro dějiny venkova* 10, 1–18, 65–78.
- Hempel, L. 1954: *Flurzerstörungen durch Bodenerosion in früheren Jahrhunderten. Zeitschrift für Agrargeschichte und Agrarsoziologie* 2, 114–133.
- Henning, F.-W. 1969: *Die Betriebsgrößenstruktur der mitteleuro-*

- päischen Landwirtschaft im 18. Jahrhundert und ihr Einfluß auf die ländlichen Einkommenverhältnisse. Zeitschrift für Agrargeschichte und Agrarsoziologie 17, 171–193.
- Henning, F.-W.* 1982: Phasen der landwirtschaftlichen Entwicklung unter besonderer Berücksichtigung der Ertragsverhältnisse. Zeitschrift für Agrargeschichte und Agrarsoziologie 30, 2–27.
- Henning, F.-W.* 1994: Deutsche Agrargeschichte des Mittelalters. Stuttgart.
- Hildebrandt, H.* 1968: Regelhafte Siedlungsformen im Hünfelder Land (= Marburger Geographische Schriften 34). Marburg.
- Hildebrandt, H.* 1980: Studien zum Zelgenproblem. Untersuchungen über flürlichen Anbau aufgrund methodenkritischer Interpretationen agrargeschichtlichen Quellen, dargestellt an Beispielen aus dem deutschsprachigen Raum (= Mainzer Geographische Studien 41). Mainz.
- Hildebrandt, H.* 1989: Historische Feldsysteme in Mitteleuropa. Zur Struktur und Genese der Anbauformen in der Zeit vom 9. bis zum 11. Jahrhundert. In: A. Gerlich (Hrsg.), Das Dorf am Mittelrhein (= 5. Alzeyer Kolloquium), Stuttgart, 103–148.
- Hildebrandt, H.* 2004: Die spätmittelalterliche Wüstungsperiode aus der Sicht der Bodenerosionstheorie, betrachtet vornehmlich am Beispiel der Wüstung Horb im westlichen Steigerwald. In: H. Becker – I. Ericsson (Hrsg.), Mittelalterliche Wüstungen im Steigerwald. Bericht über ein Symposium des Zentrums für Mittelalterstudien der Otto-Friedrich-Universität Bamberg am 3. Februar 2001 (= Bamberger Geographische Schriften, Sonderfolge 7), Bamberg, 121–140.
- Hilton, R.* 1973: Medieval Peasant: Any Lessons? Journal of Peasant Studies 1, 207–220.
- Hinz, H.* 1981: Motte und Donjon. Zur Frühgeschichte der mittelalterlichen Adelsburg. Köln – Bonn.
- Hoening, A.* 1921: Deutscher Städtebau in Böhmen. Die mittelalterlichen Stadtanlagen Böhmens mit besondere Berücksichtigung der Hauptstadt Prag. Berlin.
- Hoffmann, R.C.* 1989: Land, Liberties and Lordship in a Late Medieval Countryside. Agrarian Structures and Change in the Duchy of Wroclaw. Philadelphia.
- Hofmann, G.* 1984: Metrologická příručka pro Čechy, Moravu a Slezsko do zavedení metrické soustavy. Plzeň.
- Holásek, O. – Fišera, M. – Štěpánek, P.* 1998: viz geologické mapy
- Holásek, O. red.* 1987: viz geologické mapy
- Holásek, O. red.* 1989: viz geologické mapy
- Holásek, O. red.* 1992: viz geologické mapy
- Holásek, O. red.* 1993: Geologie území. In: V. Müller (ed.), Vysvětlivky k souboru geologických a ekologických účelových map přírodních zdrojů v měřítku 1:50 000. List 13–14 (Nymburk), Praha, 8–25.
- Holásek, O. red.* 1996: viz geologické mapy
- Hradecká, L. red.* 1993: viz geologické mapy
- Hunt, D.* 1979: Chaynov's Model of Peasant Household Resource Allocation and its Relevance to Mbere Division, Eastern Kenya. Journal of Development Studies 15, 59–86.
- Hutchinson, J.N. – Stuart, J.T.* 2003: Analyses of the Morphological Changes with Time, through Denudation and Siltation, in Ditches of Trapezoidal and Triangular Section. Journal of Archaeological Science 30, 797–808.
- Charvátová, K.* 1995: Settlement Patterns within the Domain of Plasy Abbey, Bohemia: 1100–1400 A.D. Památky archeologické 84, 120–147.
- Chaynov, A.V.* 1966: The Theory of Peasant Economy (ed. and intr. by B. Kerblay – D. Thorner – R.E.F. Smith). Homewood.
- Chotěbor, P. – Smetánka, Z.* 1985: Panské dvory na české středověké vesnici. Archaeologia historica 10, 57–66.
- Jäger, H.* 1964: Einige Grundfragen der Wüstungsforschung mit besonderer Berücksichtigung von Mainfranken. In: Neue Fragen der Allgemeinen Geographie, Festschrift für J. Büdel (= Würzburger Geographische Arbeiten 12), Würzburg, 128–138.
- Jäger, H.* 1967: Dauernde und temporäre Wüstungen in landeskundlicher Sicht. In: Zeitschrift für Agrargeschichte und Agrarsoziologie, Sonderheft 2, 16–27.
- Jäger, H.* 1968: Wüstungsforschung und Geographie. Geographische Zeitschrift 56, 165–180.
- Jäger, H.* 1978: Zur Erforschung der mittelalterlichen Kulturlandschaft. Westfälische Geographische Studien 35, 5–24.
- Jäger, H.* 1979: Bodennutzungssysteme (Feldsysteme) der Frühzeit. In: H. Beck – D. Denecke – H. Jankuhn (Hrsg.), Untersuchungen zur eisenzeitlichen und frühmittelalterlichen Flur in Mitteleuropa und ihrer Nutzung I (= Abhandl. Akad. Wiss. Göttingen, Phil. – hist. Kl., 3. Folge, Nr. 185/I), Göttingen, 197–228.
- Jasny, N.* 1972: Soviet Economists of the Twenties. Names to be Remembered. Cambridge.
- Jelínek, B.* 1896: Materialien zur Vorgeschichte und Volkskunde Böhmens. III. Theil. Plešivec und seine Umgebung in der Vorgeschichte. Mitteilungen der anthropologischen Gesellschaft in Wien, 195–236.
- Jelínek, V.* 1912: Sadská. Popis dějepisný, místopisný a statistický. Hradec Králové 1912.
- Jonášová-Hájková, S. (ed.)* 1978–1979: viz edice pramenů
- Jordan, W.Ch.* 1998: The Great Famine. Northern Europe in the Early Fourteenth century. Princeton. 3rd edition.
- Joyce, A.A. – Johanessen, S.* 1993: Abandonment and the Production of Archaeological Variability at Domestic Sites. In: C.C. Cameron – S.A. Tomka (eds.), Abandonment of Settlements and Regions. Ethnoarchaeological and Archaeological Approaches (= New Directions in Archaeology), Cambridge, 138–156.
- Justová, J.* 1965: Středověké osídlení u Chvalovic, okr. Nymburk. Archeologické rozhledy 17, 423–424.
- Kavka, F.* 1990: Západoevropský lenní institut jako nástroj vnitřní královské politiky za posledních Přemyslovců a za Jana Lucemburského. Československý časopis historický 88, 225–251.
- Kavka, F.* 1993: Vláda Karla IV. za jeho císařství (1355–1378). Země České koruny, rodová, říšská a evropská politika 1, (1355–1364). Praha.
- Kejř, J.* 1998: Vznik městského zřízení v českých zemích. Praha.
- Kenzler, H.* 2002: Hausbau in Breunsdorf bei Leipzig. Von der „Kolonisation“ bis in die frühe Neuzeit. In: J. Klápště (ed.), The rural house from the migration period to the oldest still standing buildings (= Ruralia IV, Památky archeologické, Supplementum 15), Praha, 101–110.
- Kerblay, B.* 1989: Chaynov and the Theory of Peasant Economies. In: T. Shanin (ed.), Peasants and Peasant Societies, Oxford, 2nd edition, 176–184.
- Kirkby, A. – Kirkby, M.J.* 1976: Geomorphic Processes and the Surface Survey of Archaeological Sites in Semi-arid Areas. In: Davidson, D.D. – Shackley, M.L. (eds.), Geoarchaeology. Earth Science and the Past, London, 229–253.
- Kitsikopoulos, H.* 2002: The Impact of the Black Death on Peasant Economy in England, 1350–1500. Journal of Peasant Studies 29, 71–90.
- Klaar, A.* 1942: Siedlungsformenkarte der Reichsgaue Wien, Kärnten, Niederdonau, Oberdonau, Salzburg, Steiermark, Tirol und Vorarlberg. Wien.
- Klápště, J. – Smetánka, Z.* 1982: Archeologický výzkum české středověké vesnice v letech 1971–1981. Archaeologia historica 7, 11–31.
- Klápště, J. – Smetánka, Z.* 1986: Studies of the Structure of Medieval Settlement of Bohemia. In: Archaeology in Bohemia 1980–1985), Prague, 247–252.

- Klápště, J. – Smetánka, Z. 1995: The Archaeology of Mediaeval Villages in Bohemia and Moravia (Czech Republic). In: *Ruralia I* (= Památky archeologické, Supplementum 5), Praha, 331–340.
- Klápště, J. – Smetánka, Z. 1998: The Settlement Pattern within the Medieval Landscape Near Kostelec nad Černými lesy (Central Bohemia). In: *Ruralia II* (= Památky archeologické, Supplementum 11), Prague, 226–236.
- Klápště, J. – Žemlička, J. 1979: Studium dějin osídlení a jeho další perspektivy. *Československý časopis historický* 27, 884–906.
- Klápště, J. 1978: Středověké osídlení Černokostecka. *Památky archeologické* 69, 423–475.
- Klápště, J. 1994a: Paměť krajiny středověkého Mostecka. Most.
- Klápště, J. 1994b: Změna – středověká transformace a její předpoklady. In: *Mediaevalia archaeologica bohemia 1993* (= Památky archeologické – Supplementum 2), 9–59.
- Klápště, J. 2002: Středověké vesnice v proměnách našeho poznávání. In: *Civitas et villa. Miasto i wieś średniowiecznej Europy środkowej*, Wrocław – Praha, 327–338.
- Klápště, J. 2007: Das frühmittelalterliche Dorf in Böhmen und Mähren: Glanz und Elend des aktuellen Forschungsstandes. In: G.H. Jeute – J. Schneeweiß – C. Theune (Hrsg.), „aedifitio terrae“. Beiträge zur Umwelt- und Siedlungsarchäologie Mitteleuropas. Festschrift für Eike Gringmuth-Dallmer zum 65. Geburtstag (= *Internationale Archäologie. Studia honoraria* 26), Rahden/Westf., 229–238.
- Klír, T. – Sedláček, Z. 2001: Středověké archeologické nálezy v obci Sokoleč, okr. Nymburk. *Polabí* 35, 12–36.
- Klír, T. 1998: Záchraný archeologický výzkum v Kostomlatech. *Polabí* 32, 63–73.
- Klír, T. 2002: Osídlení mezi Nymburkem a Křincem ve středověku a raném novověku. *Polabí* 36, 92–157.
- Klír, T. 2003: Plužiny pozdně středověkých sídel na příkladě severovýchodního Nymburska. *Mediaevalia Historica Bohemica* 9, 245–292.
- Klír, T. 2005: Výzkumy Jana Helicha na středověkých lokalitách Poděbradska. In: *Studia Mediaevalia Pragensia* 5, 69–111.
- Klír, T. 2007: Rekonstrukční mapy polních systémů. *Historická geografie* 34, 261–295.
- Klír, T. *rkp.* 2007b: Schwarzenbach u Milíkova, okr. Cheb. Nálezo-ová zpráva. Archiv nálezo-ových zpráv, AÚ AV ČR Praha.
- Klír, T. 2009: Besiedlung und landwirtschaftliche Nutzung marginaler Böden im späten Mittelalter und der frühen Neuzeit. Das Beispiel des Gebietes der Flugsande in Mittelböhmen. In: *Ruralia VIII*, im Druck.
- Kodym, O. red. 1989: viz geologické mapy
- Koebner, R. 1929: Locatio. Zur Begriffssprache und Geschichte der deutschen Kolonisation. *Zeitschrift des Vereins für Geschichte Schlesiens* 63, 1–32.
- Kokeš, O. 1971: Stoletý boj o vodu. *Polabí* 11, 18–23.
- Konečný, M. 1983: Antropogenní transformace reliéfu: kartografické a matematicko-kartografické modely (= *Folia Facultatis Scientiarum Naturalium Universitatis Purkynianae Brunensis* 24, *Geographica* 17, *Opus* 10). Brno.
- Kopsidis, M. 2006: Agrarentwicklung. Historische Agrarrevolutionen und Entwicklungsökonomie (= *Grundzüge der modernen Wirtschaftsgeschichte* 6). Stuttgart.
- Kotyza, O. – Cvrk, F. – Pažourek, V. 1995: Historické povodně na dolním Labi a Vltavě. Děčín.
- Kötzschke, R. 1953: Ländliche Siedlung und Agrarwesen in Sachsen. Remagen.
- Krajíc, R. – Eisler, J. – Soudný, M. 1982: Aplikace prospekčních metod na zaniklé osadě Potálov, okr. Tábor. *Archaeologia historica* 12, 85–95.
- Krajíc, R. 1980: příspěvek k dokumentaci některých zaniklých středověkých osad na Táborsku. *Archaeologia historica* 5, 165–172.
- Krajíc, R. 1983: Přehled archeologických výzkumů středověku na Táborsku (se zaměřením na zaniklé středověké osady). *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 1, 95–127.
- Krajíc, R. 1984: Současný stav poznání hmotné kultury středověké vesnice na Táborsku. *Husitský Tábor 6–7* (1983–1984), 47–82.
- Krajíc, R. 1987: Vesnice husitského období na Táborsku ve světle archeologických pramenů. *Archaeologia historica* 12, 85–96.
- Krenzlín, A. – Reusch, L. 1961: Die Entstehung der Gewannflur nach Untersuchungen im nördlichen Unterfranken. *Frankfurter Geographische Hefte* 35, I. Textband, II. Kartenband, 3–132.
- Krenzlín, A. 1952: Dorf, Feld und Wirtschaft im Gebiet der großen Täler und Platten östlich der Elbe (= *Forschungen zur deutschen Landeskunde* 70). Remagen.
- Krenzlín, A. 1956: Deutsche und slawische Siedlungen im inneren Havelland. *Ausgrabungen und Funde*, Heft 4, 1–12.
- Krenzlín, A. 1958: Blockflur, Langstreifenflur und Gewannflur als Funktion agrarischer Nutzungssysteme in Deutschland. *Berichte zur deutschen Landeskunde* 20, 250–266.
- Krenzlín, A. 1979: Die Aussage der Flurkarten zu den Flurformen des Mittelalters. In: H. Beck – D. Denecke – H. Jankuhn (Hrsg.), *Untersuchungen zur eisenzeitlichen und frühmittelalterlichen Flur in Mitteleuropa und ihrer Nutzung I* (= *Abhandl. Akad. Wiss. Göttingen, Phil. – hist. Kl.*, 3. Folge, Nr. 185/I), Göttingen, 376–409.
- Krenzlín, A. 1983: Beiträge zur Kulturlandschaftsgenese in Mitteleuropa. *Gesammelte Aufsätze aus vier Jahrzehnten* (= *Geographische Zeitschrift. Beihefte*. Heft 63). Wiesbaden.
- Krcho, J. 1973: Morphometric Analysis of Relief on the Basis of Geometric Aspect of Field Theory (= *Acta Geographica Universitatis Comenianae*). Bratislava.
- Krcho, J. 1990: Morfometrická analýza a digitálne modely georeliéfu. Bratislava.
- Kriedtke, H. 1981: Spätmittelalterliche Agrarkrise oder Krise des Feudalismus. *Geschichte und Gesellschaft. Zeitschrift für Historische Sozialwissenschaften* 7, 42–68.
- Krüger, R. 1967: Typologie des Waldhufendorfes nach Einzelformen und deren Verbreitungsmustern (= *Göttinger Geographische Abhandlungen* 42). Göttingen.
- Křivánek, R. – Klír, T. 2007: Contribution of combined of geophysical methods and detailed field surface survey in study of abandoned medieval village Kersko, Central Bohemia. In: *Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology*, Berlin 2.–6. April 2007, Berlin, 219–220.
- Křivka, J. 1957: Příspěvek k dějinám poddanského hospodaření v první polovici 18. století – I, II. *Sborník Československé akademie zemědělských věd, Historie a musejnictví* 2 (30), 79–94, 301–314.
- Křivka, J. 1966: Hospodaření rolníka Jana Piherta z Domoušic. *Vědecké práce zemědělského muzea* 5, 139–165.
- Křivka, J. 1981: Rostlinná výroba poddanských hospodářství na roudnickém panství v 18. století. *Vědecké práce zemědělského muzea* 21, 135–159.
- Kuděla, J. 1992: Zavádění Raabova robotně aboličního systému na panství Starého města pražského. In: *Seminář a jeho hosté*, Praha, 263–270.
- Kudrna, K. 1979: *Zemědělské soustavy*. Praha. 2. doplněné vydání.
- Kudrnáč, J. 1987: Vývoj slovanského osídlení na Pražsku a Československu v 6. až 10. století. *Historická demografie* 12, 39–55.
- Kudrnovská, O. 1975: Morfometrické metody a jejich aplikace při fyzickogeografické regionalizaci (= *Studia Geographica* 45). Brno.
- Kugler, H. 1964: Die geomorphologische Reliefanalyse als Grundlage großmaßstäbiger geomorphologischer Kar-

- tierung. Wissenschaftliche Veröffentlichungen des Deutschen Instituts für Länderkunde Leipzig, Neue Folge 21/22, 541–655.
- Kuhn, W. 1973: Flämische und fränkische Hufe als Leitformen der Mittelalterlichen Ostsiedlung. In: W. Kuhn, Vergleichende Untersuchungen zur mittelalterlichen Ostsiedlung (= Ostmitteleuropa in Vergangenheit und Gegenwart 16), Köln, 1–53.
- Kulhánek, F. 1912: Dějiny města Nymburka. In: Poděbradsko III/2, Obraz minulosti i přítomnosti. Práce učitelstva i přátel. Místopis samosprávného okresu nymburského, Nymburk, 286–806.
- Kuna, M. – Tomášek, M. 2004: Povrchový výzkum reliéfních tvarů. In: M. Kuna a kol., Nedestruktivní archeologie, Praha, 237–296.
- Kuraś, S. 1971: Przywileje prawa niemieckiego miast i wsi małopolskich XIV-XV wieku. Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk.
- Kurka, J. 1915: Archidiakonáty Kouřimský, Boleslavský, Hradecký a diecese Litomyšlská. Místopis církevní do r. 1421. Praha.
- Kurpelová, M. – Coufal, L. – Čulík, J. 1975: Agroklimatické podmínky ČSSR. Bratislava.
- Kutnar, F. 1941: František Jan Vavák (= Postavy české minulosti 3). Praha.
- Kutnar, F. 1948: Sociálně myšlenková tvářnost obrozenského lidu: trojí pohled na český obrozenský lid jako příspěvek k jeho duchovním dějinám. Praha.
- Kutnar, F. 1982: Zamyšlení nad lidovou literaturou pamětní a písmáčkou. Vědecké práce zemědělského muzea 22, 77–85.
- Landers, J. 2003: The Field and the Forge. Population, Production, and Power in the Pre-industrial West. Oxford.
- Langthaler, E. 2006: Agrarsysteme ohne Akteure? Sozialökonomische und sozialökologische Modelle in der Agrargeschichte. Jahrbuch für Geschichte des ländlichen Raumes 3, 216–238.
- Laštovková, V. 1978: Postup osídlení v oblasti labského pravobřeží od 11. do konce 14. století. Historická geografie 17, 273–309.
- Láznička, Z. 1946: Typy venkovského osídlení na Moravě (= Spisy odboru československé společnosti zeměpisní v Brně B/10). Brno.
- Láznička, Z. 1956: Typy venkovského osídlení v Československu. Práce brněnské základny ČSAV 28/3, 95–132.
- Láznička, Z. 1962: Příspěvek k sídelně-zeměpisné charakteristice moravskoslezské zemědělské usedlosti na sklonku feudalismu. Časopis Moravského muzea 47, 77–94.
- Leipoldt, J. 1927: Die Geschichte der ostdeutschen Kolonisation im Vogtland auf der Grundlage der Siedlungsformenforschung (= Mitteilungen des Vereins für vogtländische Geschichte und Altertumskunde 36). Plauen.
- Lévi-Strauss, L. – Mendras, H. 1973: Rural studies in France. Journal of Peasant Studies 1, 363–378.
- Lienau, C. – Uhlig, H. (Hrsg.) 1978: Flur und Flurformen (= Materialien zur Terminologie der Agrarlandschaft, Vol. I). Giesesen. 2. Auflage.
- Limberger, M. 2004: Rural History im Nordseeraum. Ein Überblick anhand der Arbeitsgemeinschaft CORN. In: E. Bruckmüller – E. Langthaler – J. Redl (Hrsg.), Agrargeschichte schreiben. Traditionen und Innovationen im internationalen Vergleich (= Jahrbuch für Geschichte des ländlichen Raumes 1), Innsbruck, 240–248.
- Lineau, C. 1995: Die Siedlungen des ländlichen Raumes. Braunschweig. 2. Auflage.
- Livi Bacci, M. 1999: The Population of Europe: a history. Transl. C. De Nardi Ipsen – C. Ipsen (= The making of Europe). Oxford.
- Lobotka, V. 1955: Terasové polia na Slovensku. Poľnohospodárstvo 2, 539–549.
- Loesch, von H. 1927–1929: Die fränkische Hufe. Zeitschrift des Vereins für Geschichte Schlesiens Bd. 61, 82–108, Bd. 63, 33–72.
- Lom, F. 1957: Vývoj osevních ploch obilnin a sklizní od 16. století v Čechách. Sborník Československé akademie zemědělských věd, Historie a musejnictví 2 (30), 161–173.
- Lom, F. 1973: Vývoj osevních postupů a soustav hospodaření v Českých zemích. Vědecké práce zemědělského muzea 13, 215–261.
- Lom, F. 1983: Využití orné půdy a šířka brázdy do vzniku racionálního zemědělství. Vědecké práce zemědělského muzea 23, 85–88.
- Loomis, R.S. 1978: Ecological Dimensions of Medieval Agrarian Systems: an Ecologist Responds. Agricultural History 52, 478–483.
- Lorenc, V. 1973: Nové Město pražské. Praha.
- Lorenzen-Schmidt, K.-J. – Poulsen, B. (eds.) 1992: Bäuerliche Anschreibebücher als Quellen zur Wirtschaftsgeschichte. Neumünster.
- Lorenzen-Schmidt, K.-J. – Poulsen, B. (eds.) 2002: Writing peasants: studies on peasant literacy in early modern northern Europe. Kerteminde.
- Löw, J. – Míchal, I. 2003: Krajinný ráz. Kostelec nad Černými lesy.
- Luce, R.D. – Raiffa, H. 1957: Games and Decisions: Introduction and critical survey. New York.
- Lutovský, M. – Štátný, Dražen – Vávra, M. 2006: Velim v raném středověku. Archeologie ve středních Čechách 10, 839–843.
- Maclachlan, M.D. 1987: From Intensification to Proletarianization. In: M.D. Maclachlan (ed.), Household Economies and Their Transformations, New York, 1–27.
- Machan, R. – Semmel, A. 1970: Historische Bodenerosion auf Wüstungsfluren Deutscher Mittelgebirge. Geographische Zeitschrift 58, 250–266.
- Mareček, J. 1982: Sto let meliorací na Poděbradsku. Polabí 22, 32–34.
- Mařík, J. 2007 rkp.: Zázemí raně středověkého hradiště v Libici nad Cidlinou. Rukopis dizertační práce FF UK. Praha. (využito se svolením autora)
- Matušíková, L. – Pazdzerová, A. 2002: Regionen mit kommerzieller Landwirtschaft und in agrarischer Randlage im Vergleich: die Herrschaften Poděbrady und Rychnov nad Kněžnou. In: M. Cerman – H. Zeitlhofer (Hrsg.), Soziale Strukturen in Böhmen. Ein regionaler Vergleich von Wirtschaft und Gesellschaft in Gutsherrschaften, 16.–19. Jahrhundert (= Sozial- und Wirtschaftshistorische Studien... 28), Wien – München, 126–144.
- Matušíková, L. 1996/97: Hospodářské a sociální poměry na panství Poděbrady po třicetileté válce. Středočeský sborník historický 22/23, 51–70.
- Matušíková, L. 1998: Rozvoj řemeslné výroby na panství Poděbrady v 17. a 18. století. Historická demografie 22, 69–78.
- Maur, E. 1987: Morová epidemie roku 1380 v Čechách. Historická demografie 10, 37–71.
- Maur, E. 1990: Zemědělská výroba na pobělohorském komorním velkostatku v Čechách (= Prameny a studie 33). Praha.
- Maur, E. 1996: Obyvatelstvo českých zemí ve středověku. In: Dějiny obyvatelstva českých zemí, Praha, 35–74.
- Maydell, von K. 1940: Die Siedlungsformen Mährens. In: Böhmen und Mähren 1, 242–247.
- McCloskey, D. 1975: The Persistence of English Common Fields. In: W.N. Parker – E.L. Jones (Hrsg.), European Peasants and Their Markets, Princeton, 73–119.
- McCloskey, D. 1976: English Open Fields as Behaviour Toward Risk (= Research in Economic History 1). Greenwich.
- McCloskey, D.N. – Nash, J. 1984: Corn and Interest: the Extent and Cost of Grain Storage in Medieval England. American Economic Review 74, 174–187.

- McIntosh, R.J. 1974: Archaeology and Mud Wall Decay in a West African Village. *World Archaeology* 6, 154–171.
- McIntosh, R.J. 1977: The Excavation of Mud Structures: An Experiment from West Africa. *World Archaeology* 9, 185–199.
- Medick, H. 1978: Die proto-industrielle Familienwirtschaft. In: P. Kriedtke – H. Medick – J. Schlumbohm, *Industrialisierung vor der Industrialisierung*, Göttingen, 90–154.
- Meier, B. – *Sauerländer, D.* 1995: Das Surbtal im Spätmittelalter. Kulturlandschaft und Gesellschaft einer ländlichen Region 1250–1550 (= Beiträge zur Aargauer Geschichte 6). Aarau.
- Měřínský, Z. 1982: Studium dějin osídlení na Moravě a ve Slezsku. *Archaeologia historica* 7, 113–156.
- Měřínský, Z. 1982: Studium dějin osídlení na Moravě a ve Slezsku. Současný stav a další perspektivy se zvláštním zřetelem k výzkumu zaniklých středověkých vesnic. *Archaeologia historica* 7, 113–152.
- Míka, A. 1960: Poddaný lid v Čechách v první polovině 16. století. Praha.
- Minaříková, D. red. 1987: viz geologické mapy
- Mintz, S.W. 1973: A Note in the Definition of Peasantries. *Journal of Peasant Studies* 1, 91–106.
- Mortensen, H. 1944: Zur deutschen Wüstungsforschung. *Göttinger Gelehrte Anzeigen* 206, 193–215.
- Mortensen, H. 1948: Landesplanung im ordenszeitlichen und herzoglichen Ostpreußen. *Neues Archiv für Niedersachsen* 1948, 439–459.
- Mortensen, H. 1964: Über „Interimswüstungen“. *Berichte zur deutschen Landeskunde* 33, 226–240.
- Motyková, K. 2000: Archeologický příspěvek k dějinám Hradištky u Sadské. *Polabí* 34, 4–18.
- Motyková, K. 2004: Nákončí opasku ze Semic na Nymbursku a znázornění draka ve středověku. *Polabí* 37 (2003/04), 4–25.
- Müller, J. 2002: Entstehung mittelalterlicher Siedlungsformen in Thüringen. *Archäologische Untersuchungen im östlichen Teil des Keuperbeckens (= Weimarer Monographien zur Ur- und Frühgeschichte 37)*. Stuttgart.
- Müller, von A. 1975: Zur hochmittelalterlichen Besiedlung des Teltow (Brandenburg). In: Schlesinger, W. (Hrsg.), *Die deutsche Ostsiedlung als Problem der europäischen Geschichte (= Vorträge und Forschungen 18)*, Sigmaringen, 311–332.
- Müller, von A. 1991: *Museumsdorf Düppel (= Berliner Sehenswürdigkeiten 2)*. Berlin. 5. Auflage.
- Müller-Herold, U. – *Sieferle, R.P.* 1997: Surplus and Survival. Risk, Ruin, and Luxury in the Evolution of Early Forms of Subsistence. *Advances in Human Ecology* 6, 201–220.
- Müller-Wille, W. 1941: Zur Systematik und Bezeichnung der Feldsysteme in Nordwestdeutschland. *Zeitschrift für Erdkunde* 9, 40–42.
- Müller-Wille, W. 1955: Agrarbauerliche Landschaftstypen in Nordwestdeutschland. In: *Verhandlungen des Deutschen Geographentages* 29, 179–186.
- Müller-Wille, W. 1962: Blöcke, Streifen und Hufen. *Berichte zur deutschen Landeskunde* 29, 296–306.
- Nakajima, C. 1986: Subjective Equilibrium Theory of the Farm Household. Amsterdam.
- Navrátil, V. 1986a: K povrchovému průzkumu zaniklých středověkých osad na jihozápadní Moravě. *Historická geografie* 25, 201–232.
- Navrátil, V. 1986b: Uspořádání sídla a pluziny – pramen k dějinám osídlení úzce vymezeného regionu. *Historická geografie* 25, 53–93.
- Nekuda, R. 2002: Zemědělská usedlost ve středověké vesnici na Moravě. Brno.
- Nekuda, R. – Nekuda, V. 1997: Mstěnice 2. Zaniklá středověká ves. Dům a dvůr ve středověké vesnici. Brno.
- Nekuda, V. 1975: Pfaffenschlag. Zaniklá středověká ves u Slavonic. Brno.
- Nekuda, V. 1985: Mstěnice 1. Zaniklá středověká ves u Hrotovic. Hrádek, tvrz, dvůr, předsunutá opevnění. Brno.
- Nekuda, V. 2000: Mstěnice 3. Zaniklá středověká ves u Hrotovic. Raně středověké sídliště. Brno.
- Nekuda, V. 2005: Das hoch- und spätmittelalterliche Dorf im Ostmitteleuropa im Licht der archäologischen Forschung. *Archaeologia historica* 30, 263–313.
- Nekuda, V. 2007: Středověká vesnice na Moravě. Brno.
- Netting, R. Mc. 1981: Balancing on an Alp. Ecological change and continuity in a Swiss Mountain community. Cambridge.
- Netting, R. Mc. 1993: Smallholders, Householders. Farm Families and the Ecology of Intensive, Sustainable Agriculture. Stanford.
- Neuhäuslová, Z. (red.) 1998: Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. Praha.
- Newman L.F. (ed.) 1990: Hunger in History. Food Shortage, Poverty, and Deprivation. Cambridge.
- Newman, E.I. – *Harvey, P.D.A.* 1997: Did soil fertility decline in medieval English farms? Evidence from Cuxham, Oxfordshire, 1320–1340. *Agricultural History Review* 45, 119–136.
- Niemeier, G. 1967: Bodenkundliche Differenzierungen in Flurwüstungen. *Erdkunde* 21, 278–286.
- Niemeier, G. 1977: *Siedlungsgeographie*. Stuttgart.
- Nitz, H.-J. (Hrsg.) 1974: Historisch-genetische Siedlungsforschung. Genese und Typen ländlicher Siedlungen und Flurformen (= Wege der Forschung 300). Darmstadt.
- Nitz, H.-J. (Hrsg.) 1974: Historisch-genetische Siedlungsforschung. Genese und Typen ländlicher Siedlungen und Flurformen (= Wege der Forschung 300). Darmstadt.
- Nitz, H.-J. 1962: Die ländlichen Siedlungsformen des Odenwaldes (= Heidelberg Geographische Arbeiten 7). Heidelberg.
- Nitz, H.-J. 1976: Konvergenz und Evolution in der Entstehung ländlicher Siedlungsformen. In: *Tagungsberichte und wissenschaftliche Abhandlungen des Deutschen Geographentages Innsbruck, Wiesbaden*, 208–227.
- Nitz, H.-J. 1980: Martin Borns wissenschaftliches Werk unter besonderer Berücksichtigung seines Beitrages zur Erforschung der ländlichen Siedlungen in Mitteleuropa. In: M. Born, *Siedlungsgenese und Kulturlandschaftsentwicklung. Gesammelte Beiträge von Martin Born (+) (K. Fehn / Hrsg.) (= Erkundliches Wissen 53)*, Wiesbaden, xxiii–xl.
- Nitz, H.-J. 1985: Planmäßige Siedlungsformen zwischen dem österreichischen Waldviertel und dem Passauer Abteiland. *Ostbairische Grenzmarken. Passauer Jahrbuch für Geschichte, Kunst und Volkskunde* 27, 47–62.
- Nitz, H.-J. 1991: Grenzzonen als Innovationsräume der Siedlungsplanung – dargestellt am Beispiel der fränkisch-deutschen Nordostgrenze im 8. bis 11. Jahrhundert. *Siedlungsforschung. Archäologie – Geschichte – Geographie* 9, 101–134.
- Nitz, H.-J. 1994: Historische Kolonisation und Plansiedlung in Deutschland (Ausgewählte Arbeiten Band I) (= *Kleine geographische Schriften* 8). Berlin.
- Nitz, H.-J. 1999: Platzdörfer in Altsiedelräumen Böhmens – Beobachtungen und Überlegungen zur historischen Struktur. *Siedlungsforschung. Archäologie – Geschichte – Geographie* 17, 293–318.
- Norman, D.W. 1974: Rationalising Mixed Cropping under Indigenous Conditions: The Example of Northern Nigeria. *Journal of Development Studies* 11, 3–21.
- Nou, J. 1967: The Development of Agricultural Economics in Europe. Uppsala.
- Nováček, K. – *Vařeka, P.* 1994: Libkovice, okr. Most – záchranný archeologický výzkum (předběžná zpráva). In: *Medievalia archaeologica Bohemica* 1993 (= *Památky archeologické – Supplementum* 2), 223–224.

- Nováček, K. – Vařeka, P. 1997: Archeologický výzkum žijících vesnic středověkého původu v Čechách. *Archeologie ve středních Čechách* 1, 429–443.
- Nováček, K. 1995: Zaniklé Náhorní osídlení na Jinecku. *Podbrdsko* 2, 7–37.
- Novák, R. 2006: Zaměřování a vizualizace antropogenních reliéfů tvarů. In: P. Vařeka a kol., *Archeologie zaniklých středověkých vesnic na Rokycansku I, Plzeň*, 61–66.
- Novotný, V. 1913: *České dějiny I/2. Od Břetislava I. do Přemysla I.* Praha.
- Nový, R. – Sláma, J. – Zachová, J. 1987: *Slavníkovci ve středověkém písemnictví.* Praha.
- Nový, R. 1961: Struktura feudální renty v předhusitských Čechách. *Československý časopis historický* 9, 60–74.
- Nový, R. 1984: Hospodářství a sociální poměry doby Karla IV. In: V. Vaněček (red.), *Karolus Quartus, Praha*, 39–74.
- Nový, R. 1992: Diplomatické poznámky k donačním listinám českých klášterů a kapitul do konce 12. století. *Studia Mediaevalia Pragensia* 2, 125–146.
- O'Shea, J.M. 1984: The role of wild resources in small-scale agricultural systems: tales from the Lakes and the Plains. In: P. Halstead – J. O'Shea (eds.), *Bad Year Economics: Cultural Responses to Risk and Uncertainty (= New Directions in Archaeology)*, Cambridge, 57–67.
- Otremba, E. 1976: Die Güterproduktion im Weltwirtschaftsraum (= *Erde und Weltwirtschaft* 2/3). Stuttgart.
- Overton, M. – Campbell, M.S. 1991: Productivity change in European agricultural development. In: B.M.S. Campbell – M. Overton (eds.), *Land, Labour and Livestock: Historical Studies in European Agricultural Productivity*, Manchester, 51–77.
- Quitt, E. 1971: Klimatické oblasti Československa (= *Studia Geographica* 16). Brno.
- Øye, I. 2005: Introduction. In: I. Holm – S. Inneset – I. Øye (eds.), 'Utmark'. *The Outfield as Industry and Ideology in the Iron Age and the Middle Ages (= UBAS, University of Bergen Archaeological Series, International 1)*, Bergen, 9–19.
- Paroubek, O.G. 1894: O lidu poddaném na panství poděbradském za XVIII. věku. *Český lid* 3, 137–147, 216–224, 405–415.
- Pelíšek, J. 1968: Geographie und Charakteristik der Böden auf den äolischen Sanden in der Tschechoslowakei (= *Acta scientiarum naturalium Academiae scientiarum bohemoslovacae. Tomus 2, Nova series ; Fasc. 10.*). Brno.
- Pešková, Z. 2005: Identifikace vyměřovacích soustav vrcholně středověkých vesnic na Rakovnicku. In: *Dějiny staveb. Sborník příspěvků z konference Dějiny staveb 2005, Plzeň*, 81–88.
- Peters, J. (Hrsg.) 2003: *Mit Pflug und Gänsekiel. Selbstzeugnisse schreibendes Bauern. Eine Anthologie (= Selbstzeugnisse der Neuzeit 12).* Böhlau.
- Petráň, J. 1963: Zemědělská výroba v Čechách v druhé polovině 16. a počátkem 17. století (= *Acta Universitatis Carolinae, Phil. et Hist. 1964, Monographia V.*). Praha.
- Petráň, J. 1964: *Poddaný lid v Čechách na prahu třicetileté války.* Praha.
- Petráň, J. 1977: Ouběnice – středověká ves na Podblanicku. *Sborník vlastivědných prací z Podblanicka* 18, 205–251.
- Petráňovi, J. – L. 2000: *Rolník v evropské tradiční kultuře.* Praha.
- Piň, J.L. 1890/92: Archeologický výzkum ve středních Čechách. Stará hradiště na středním Polabí. *Památky archaeologické a místopisné* 15, 353–382.
- Piskorski, J. ed. 2002: *Historiographical Approaches to Medieval Colonization of East Central Europe: a comparative analysis against the background of other European inter-ethnic colonization processes in the Middle Ages (= East European Monographs 611).* Boulder.
- Plaček, M. – Futák, P. 2006: *Páni z Kunštátu. Rod erbu vrchních pruhů na cestě k trůnu.* Praha.
- Poděbradsko I, II, III: *Poděbradsko. Obraz minulosti i přítomnosti. Práce učitelstva okresu. I. Popis politického okresu Poděbradského. Poděbrady 1906. II. Národní školství Poděbradska. Poděbrady 1906. III.1. Místopis okresu Královéměstského. Poděbrady 1909. III.2. Místopis samosprávného okresu Nymburského. Nymburk 1912. III.3. Příspěvek k povšechné historii kraje. Poděbrady 1938. III.4. Místopis okresu poděbradského. Poděbrady 1940.*
- Pohl, J. 1934/35: Typy vesnických sídel v Čechách. *Národopisný věstník československý* 27/28, 5–55.
- Pohlend, H. 1950: Die Verbreitung der mittelalterlichen Wüstungen Deutschlands. *Göttinger Geographische Abhandlungen* 3, 1–86.
- Polívka, M. 1978: A Contribution to the Problem of Property Differentiation of the Lesser Nobility in the Pre-Hussite Period in Bohemia. *Hospodářské dějiny* 2, 331–360.
- Polívka, M. 1985: The Bohemian lesser Nobility at the Turn of the 14th and 15th Century. *Historica* 25, 121–175.
- Postan, M.M. 1966: *Medieval Agrarian Society in its Prime: England.* In: M.M. Postan (ed.), *The Cambridge Economic History of Europe I. The Agrarian Life of the Middle Ages*, 2nd edition, Cambridge, 549–632.
- Postan, M.M. 1972: *The Medieval Economy and Society: an Economic History of Britain in the Middle Ages.* London.
- Prange, W. 1960: *Siedlungsgeschichte des Landes Lauenburg im Mittelalter (= Quellen und Forschungen zur Geschichte Schleswig-Holsteins 41).* –
- Profous, A. – Svoboda, J. 1957: *Místní jména v Čechách. Jejich vznik, původní význam a změny (S-Z).* Praha.
- Profous, A. 1947, 1949, 1954: *Místní jména v Čechách. Jejich vznik, původní význam a změny (A-H; Ch-L; M-R).* Praha.
- Procházka, V. 1925: *Parcelování velkostatků (raabisace) za Marie Terezie v Čechách.* Praha.
- Procházka, V. 1963: *Česká poddanská nemovitost v pozemkových knihách 16. a 17. století.* Praha.
- Příbyl, V. 1972: *Geomorfologie navátých písků v Čechách (= Rozpravy ČSAV, řada matematických a přírodních věd, roč. 82, sešit 1).* Praha.
- Quirin, H. 1973: *Ista villa iacet totaliter desolata. Zum Wüstungsproblem in Forschung und Kartenbild. Mitteldeutsche Forschungen 74/I (= Festschrift für W. Schlesinger I), 197–292.*
- Rädisch, J. – Schwarz, R. 1949: *Geologický náčrt okolí Lysé n.L., Nymburku a Poděbrad. Sborník Státního geologického ústavu Československé republiky* 16, 157–163.
- Rathjens, C. 1979: *Die Formung der Erdoberfläche unter dem Einfluß des Menschen. Grundzüge der Anthropogenetischen Geomorphologie (= Studienbücher der Geographie).* Stuttgart.
- Razím, V. 1993: *K počátkům města Rakovníka – k problematice středověkého urbanismu ve středních Čechách. Památky středních Čech* 7/3, 13–18.
- Recker, U. 2006: *Wüstungsbegriff und Wüstungsforschung im Kontext der interdisziplinären Kulturlandschaftsforschung. Mit einem Bericht über das Forschungsprojekt „Multikausale Erklärungsmuster für mittelalterliche und frühneuzeitliche Be- und Entsiedlungsvorgänge im hessischen Mittelgebirgsraum. Siedlungsforschung. Archäologie – Geschichte – Geographie* 24, 163–194.
- Redfield, R. 1956: *Peasant Society and Culture.* Chicago.
- Reisch, Ch. 1908: *Geschichte des Klosters und der Kirche St. Dorothea in Breslau. Nach meist ungedruckten Quellen bearbeitet.* Breslau.
- Richter, H. 1962: *Eine neue Methode der großmaßstäbigen Kartierung des Reliefs. Petermanns Geographische Mitteilungen* 106, 309–312.
- Richter, M. – Hrdlička, L. 1974: *Slovanské a středověké osídlení Oškobrhu u Poděbrad. Památky archeologické* 65, 111–184.

- Richterová, J. 1982: Geodeticko-topografický průzkum na lokalitě Německá Lhota, okr. Kladno. *Archaeologia historica* 7, 247–252.
- Rippon, S. 2000: The Transformation of Coastal Wetlands. Exploitation and Management of Marshland Landscapes in North West Europe during the Roman and Medieval Periods. Oxford.
- Rösener, W. 1987: Bauern im Mittelalter. München. 3. Auflage.
- Rösener, W. 1999: Strukturen und Wandlungen des Dorfes in Altsiedellandschaften. Siedlungsforschung. *Archäologie – Geschichte – Geographie* 17, 9–27.
- Rösner, U. – Töpfer, Ch. 1999: Historische Bodenerosion auf Flurwüstungen im westlichen Steigerwald. *Mitteilungen der Fränkischen Geographischen Gesellschaft* 46, 27–73.
- Rössler, E.F. 1845–1852: viz edice pramenů
- Rotberg, R.I. – Rabb, T.I. (eds.) 1986: Hunger and History. The Impact of Changing Food Production and Consumption Patterns on Society. Cambridge. 3rd edition.
- Roumasset, J.A. – Boussard, J.M. – Singh, I. (eds.) 1979: Risk, Uncertainty and Agricultural Development. New York.
- Roumasset, J.A. 1976: Rice and Risk: Decision-Making Among Low-Income Farmers. Amsterdam.
- Rowley-Conwy, P. – Zvelebil, M. 1984: Saving it for later: storage by prehistoric hunter-gatherers in Europe. In: P. Halstead – J. O'Shea (eds.), *Bad Year Economics: Cultural Responses to Risk and Uncertainty (= New Directions in Archaeology)*, Cambridge, 40–56.
- Rulf, J. 1983: Přírodní prostředí a kultury českého neolitu a eneolitu. *Památky archeologické* 74, 35–95.
- Ruppert, K. 1958a: Zur Definition des Begriffes „Sozialbrache“. *Erdkunde* 12, 226–231.
- Ruppert, K. 1958b: Sozialbrache in Süd- und Westdeutschland. *Berichte zur deutschen Landeskunde* 21, 119–125.
- Růžičková, E. – Zeman, A. eds. 1994: Holocene Flood Plain of the Labe River. Contemporary state of research in the Czech republic. Prague.
- Rybníčková, E. – Rybníček, K. 1975: Ergebnisse einer paläogeobotanischen Erforschung. In: V. Nekuda, Pfaffenschlag. *Zaniklá středověká ves u Slavonic*, Brno, 183–198.
- Rychlík, J. 1989/90: Zemědělská usedlost v období feudalismu. *Vědecké práce zemědělského muzea* 28, 195–212.
- Říkovský, F. 1936: Několik poznámek ke klasifikaci venkovských sídel z hlediska zeměpisného. *Sborník Československé společnosti zeměpisné* 42, 17–23.
- Říkovský, F. 1939: Základy k sídelnímu zeměpisu Česko-Slovenska (= Spisy odboru Československé společnosti zeměpisné B 5). Brno.
- Sahlins, M. 1972: *Stone Age Economics*. Chicago.
- Sedláček, A. 1920: Snůška starých jmen, jak se nazývaly v Čechách řeky, potoky, hory a lesy (= *Rozpravy České akademie věd a umění*). Praha.
- Sedláček, A. 1923: Paměti a doklady o staročeských mírách a váhách (= *Rozpravy České akademie věd a umění I/66*). Praha.
- Sedláček, A. 1936: Hradý, zámky a tvrze království českého 12. Čáslavsko. Praha. 2. vyd.
- Seibt, F. – Eberhard, W. (Hrsg.) 1984: *Europa 1400: die Krise des Spätmittelalters*. Stuttgart.
- Seibt, F. (Hrsg.) 1987: *Europa 1500: Integrationsprozesse im Widerstreit: Staaten, Regionen, Personenverbände, Christenheit*. Stuttgart.
- Shanin, T. 1973: The Nature and Logic of the Peasant Economy. *Journal of Peasant Studies* 1, No. 1.
- Shanin, T. 1989: Defining Peasants: Conceptualizations and Deconceptualizations. In: T. Shanin, *Defining Peasants. Essays concerning Rural Societies, Expolary Economies, and Learning from them in the Contemporary World*, Oxford, 49–74.
- Shanin, T. 1989: Chaynov's Message: Illuminations, Miscomprehensions and the Contemporary 'Development Theory'. In: T. Shanin, *Defining Peasants. Essays concerning Rural Societies, Expolary Economies, and Learning from them in the Contemporary World*, Oxford, 319–340.
- Shanin, T. 1989: Introduction: Peasantry as a Concept. In: T. Shanin (ed.), *Peasants and Peasant Societies*, Oxford, 2nd edition, 1–11.
- Shanin, T. 1990: *Defining Peasants. Essays concerning Rural Societies, Expolary Economies, and Learning from them in the Contemporary World*. Oxford.
- Shanin, T. ed. 1971: *Peasants and Peasant Societies*. Harmondsworth.
- Shanin, T. ed. 1989: *Peasants and Peasant Societies*. Oxford. 2nd edition.
- Shiel, R.S. 1991: Improving Soil Fertility in the Pre-fertiliser Era. In: B.M.S. Campbell – M. Overton (eds.), *Land, Labour and Livestock: Historical Studies in European Agricultural Productivity*, Manchester, 51–77.
- Scharlau, K. 1933: Beiträge zur geographischen Betrachtung Wüstungen. *Badische Geographische Abhandlungen*, Heft 10.
- Scharlau, K. 1957: Ergebnisse und Ausblicke der heutigen Wüstungsforschung. *Blätter für deutsche Landesgeschichte* 93, 43–101.
- Schiffer, M. 1987: *Formation Processes of the Archaeological Record*. Albuquerque.
- Schlenger, H. 1930: *Formen ländlicher Siedlungen in Schlesien*. Breslau.
- Schlögl, R. 1988: Bauern, Krieg und Staat. *Oberbayerische Bauernwirtschaft und frühmoderner Staat im 17. Jahrhundert*. Göttingen.
- Schmitt, G. 1988: Ein bedeutender Agroökonom ist wieder zu entdecken: Alexander Tschajanow. Zu seinem hundersten Geburtstag 1988. *Zeitschrift für Agrargeschichte und Agrarsoziologie* 36, 185–216.
- Schmitz, H.-J. 1968: Faktoren der Preisbildung für Getreide und Wein in der Zeit von 800 bis 1350 (= *Quellen und Forschungen zur Agrargeschichte* 20). Stuttgart.
- Schreg, R. 2001: Dorfgenese und *histoire totale*. Zur Bedeutung der *histoire totale* für Archäologie des Mittelalters. In: J. Pfrommer – R. Schreg (Hrsg.), *Zwischen den Zeiten. Archäologische Beiträge zur Geschichte des Mittelalters in Mitteleuropa*, Rahden/Westf., 333–348.
- Schröder, K.-H. – Schwarz, G. 1969: Die ländlichen Siedlungsformen in Mitteleuropa. Grundzüge und Probleme ihrer Entwicklung (= *Forschungen zur deutschen Landeskunde* 175). Bad Godesberg.
- Schröder, K.-H. 1969: Zur Entwicklung der Ortsgestalt. In: K.-H. Schröder – G. Schwarz, *Die ländlichen Siedlungsformen in Mitteleuropa. Grundzüge und Probleme ihrer Entwicklung (= Forschungen zur deutschen Landeskunde 175)*, Bad Godesberg, 33–87.
- Schröder-Lembke, G. 1953: Die Hausväterliteratur als agrargeschichtliche Quelle. *Zeitschrift für Agrargeschichte und Agrarsoziologie* 1, 109–119.
- Schröder-Lembke, G. 1978: *Studien zur Agrargeschichte II, Die Hausväter*, 75–132 (= *Quellen und Forschungen zur Agrargeschichte* 31). Stuttgart.
- Schröder-Lembke, G. 1983: *Wiesenbau und Grasucht*. *Zeitschrift für Agrargeschichte und Agrarsoziologie* 31, 172–193.
- Schwarz, G. 1969: Der Ablauf des Siedlungsgeschehens. In: K.-H. Schröder – G. Schwarz, *Die ländlichen Siedlungsformen in Mitteleuropa. Grundzüge und Probleme ihrer Entwicklung (= Forschungen zur deutschen Landeskunde 175)*, Bad Godesberg, 9–32.
- Schwarz, G. 1989: *Allgemeine Siedlungsgeographie 1. Die ländlichen Siedlungen. (= Lehrbuch der allgemeinen Siedlungsgeographie 6)*. Berlin. 4. Auflage.

- Sick, W.D. 1983: Agrargeographie. Braunschweig.
- Sieferle, R.P. 2006: Die Risikospirale. Wissenschaft & Umwelt – Interdisziplinär 2006, Nr. 10, 157–166.
- Sidorinová, T. 1993: Půdní poměry a jejich interpretace. In: V. Müller (ed.), Vysvětlivky k souboru geologických a ekologických účelových map přírodních zdrojů v měřítku 1:50 000. List 13–14 (Nymburk), Praha, 50–51
- Sidorinová, T. red. 1993: viz půdní mapy
- Simmons, I.G. 1974: The Ecology of Natural Resources. London.
- Sklenář, K. 1972: Nejstarší plán zaniklé středověké osady Svidny u Slaného. Archeologické rozhledy 24, 575–577.
- Slicher van Bath, B.H. 1962: Accounts and Diaries of Farmers before 1800 as sources for agricultural history. Afdeling Agrarische Geschiedenis / A. A. G. Bijdragen 8 (Wageningen), 5–33.
- Slicher van Bath, B.H. 1963a: The Agrarian History of Western Europe A.D. 500–1850, transl. O. Ordish. London.
- Slicher van Bath, B.H. 1963b: Yield Ratios, 810–1820. Afdeling Agrarische Geschiedenis / A. A. G. Bijdragen 10 (Wageningen), 1–233.
- Slicher van Bath, B.H. 1963c: De oogstop brengsten van verschillende gewassen, voornamelijk granen, in verhouding tot het zaaizaad, ca 810–1820. Afdeling Agrarische Geschiedenis / A. A. G. Bijdragen 9 (Wageningen), 29–125.
- Smetánka, Z. – Klápště, J. – Richterová, J. 1979: Geodeticko-topografický průzkum zaniklé středověké vesnice Ostrov (k.o. Jedomělice). Archeologické rozhledy 31, 420–430.
- Smetánka, Z. – Klápště, J. 1979: Geodeticko-topografický průzkum zaniklých středověkých osad. Archeologické rozhledy 21, 614–628.
- Smetánka, Z. – Klápště, J. 1981: Geodeticko-topografický průzkum zaniklých středověkých vsí na Černokostelecku. Památky archeologické 73, 416–458.
- Smetánka, Z. – Scheufler, V. 1963: První archeologický výzkum středověké vesnice v Čechách. Český lid 50, 231–236.
- Smetánka, Z. – Škabrada, J. – Krajíc, R. 1988: Příspěvek ke kritice vypovídací hodnoty geodeticko-topografického průzkumu. In: Rodná země, Brno, 81–98.
- Smetánka, Z. 1965: Současný stav archeologického výzkumu hmotné kultury zemědělských osad X.–XV. Století v Čechách. Československý časopis historický 13, 239–268.
- Smetánka, Z. 1973: Povrchový průzkum na lokalitě Karlík u Dobřichovic. Historická geografie 10, 81–96.
- Smetánka, Z. 1974: Die Archäologie und das mittelalterliche Dorf in Böhmen. Rückblick, Gegenwart, Perspektive. Zeitschrift für Archäologie des Mittelalters 2, 121–128.
- Smetánka, Z. 1988: Život středověké vesnice. Zaniklá Svidna (= Památníky naší minulosti 13). Praha.
- Smetánka, Z. 1989: K problému energetiky v období středověku (pracovní these). Archaeologia historica 14, 43–51.
- Smetánka, Z. 2004: Legenda o Ostojovi. Praha. 2. vyd.
- Spazier, I. – Beran, J. 2001: Erste Ausgrabungsergebnisse aus Kausche. Ausgrabungen im Niederlausitzer Braunkohlenrevier 2000 (= Arbeitsberichte der Bodenkempfalpflege Brandenburg 8), 183–190.
- Spazier, I. 2002: Neue Erkenntnisse zur historisch-archäologischen Dorfkernforschung in der Niederlausitz. Ein Überblick. In: R. Aurig – R. Butz – I. Gräßler – A. Thieme (Hrsg.), Im Dienste der historischen Landeskunde. Beiträge zur Archäologie, Mittelalterforschung, Namenkunde und Museumsarbeit vornehmlich in Sachsen (= Festschrift G. Billig zum 75. Geburtstag), Geucha, 35–60.
- Spazier, I. 2005: Die Genese hoch- und spätmittelalterlicher Dörfer in der Niederlausitz. In: F. Biermann – G. Mangelsdorf (Hrsg.), Die bäuerliche Ostsiedlung des Mittelalters in Nordostdeutschland. Untersuchungen zum Landesausbau des 12. bis 14. Jahrhunderts im ländlichen Raum (= Greifswal-
- der Mitteilungen. Beiträge zur Ur- und Frühgeschichte und Mittelarchäologie 7.), Frankfurt, 255–268.
- Sperling, W. 1982: Formen, Typen und Genese des Platzdorfes in den böhmischen Ländern (= Erkundliches Wissen 61). Wiesbaden.
- Spirhanzl, J. 1933: Půdy okresu Český brod. Průvodní zpráva k půdoznalecké mapě (= Archiv pro přírodovědný výzkum Čech 18/3). Praha.
- Spittler, G. 1987: Tschajanow und die Theorie der Familienwirtschaft. In: A. Tschajanow, Die Lehre von der bäuerlichen Wirtschaft. Versuch einer Theorie der Familienwirtschaft im Landbau, Frankfurt – New York, vii–xxxvii.
- Stone, D. 2005: Decision-Making in Medieval Agriculture. Oxford.
- Straka, J. red. 1986: viz geologické mapy
- Sveinbjarnadóttir, G. 1992: Farm Abandonment in Medieval and Post-Medieval Iceland: an Interdisciplinary Study (= Oxford Monograph 17). Oxford.
- Szabó, T. 1999: Vermessung, -stechnik. In: Lexikon des Mittelalters 8, Stuttgart – Weimar, 1553–1555.
- Šimák, J.V. 1938: České dějiny I/5. Středověká kolonizace v zemích českých. Praha.
- Šimana, M. 1971: Geodesie v archeologické praxi (= Zprávy Čs. Společnosti archeologické při Čs. Akademii věd. Supplément 9). Praha.
- Šimana, M. 1979: Provádění geodeticko-topografického průzkumu na zaniklých středověkých osadách. Archeologické rozhledy 31, 631–639.
- Šimek, F. (ed.) 1937: viz edice pramenů
- Šimek, T. a kol. 1989: Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. VI. Východní Čechy. Praha.
- Škabrada, J. – Vajdiš, J. 1984: Lidová architektura středočeského kraje. Praha.
- Škabrada, J. 1991: K možnostem srovnání středověkého a mladšího vesnického domu v Čechách. Husitský tábor 10, 67–85.
- Škabrada, J. 2003: Lidové stavby. Architektura českého venkova. Praha.
- Šmahel, F. 1995: Husitská revoluce 1. Doba vymknutá z kloubů. Praha.
- Šmelhaus, V. 1977: Stručný přehled odborné zemědělské literatury jako prameny pro studium dějin čs. zemědělství v období feudalismu. Vědecké práce zemědělského muzea 16, 121–134.
- Šmelhaus, V. 1980a: Základní problémy vývoje zemědělství v českých zemích v období 1750–1850. Vědecké práce zemědělského muzea 19, 37–62.
- Šmelhaus, V. 1980b: Vývoj zemědělské výroby v českých zemích v době předhusitské (= Kapitoly z dějin zemědělství a lesnictví. Prameny a studie 21). Praha 1980.
- Šmilauerová, E. 2001: Poděbrady v proměnách staletí 1 (do roku 1850). Praha.
- Štěpánek, M. 1967: Plužina jako pramen dějin osídlení. Příspěvky k dějinám osídlení 1. Československý časopis historický 15, 725–746.
- Štěpánek, M. 1968: Plužina jako pramen dějin osídlení. Příspěvky k dějinám osídlení 2. Československý časopis historický 16, 551–570.
- Štěpánek, M. 1968: Změny vegetace a klimatu v historickém období (Příspěvek k dějinám osídlení 3). Československý časopis historický 16, 415–434.
- Tannenbaum, N. 1984: Chaynov and Economic Anthropology. In: E.P. Durrenberger, (ed.), Chaynov, Peasants, and Economic Anthropology (= Studies in Anthropology), Orlando, 27–38.
- Taylor, Ch. 1974: Fieldwork in Medieval Archaeology. London – Sydney.
- Teplý, J. 1997: Příspěvek k problematice okrsku zvaného v listinných pramenech „circuitus“. Východočeský sborník historický 6, 9–32.

- Thoen, E. 2004: „Social Agrosystems“ as an Economic Concept to Explain Regional Differences. In: J.P. van Bavel – P. Hoppenbrouwers (eds.), Landholding and land transfer in the North Sea area (late Middle Ages – 19th century), Turnhout, 47–66.
- Thomas, W.I. – Znaniecki, F. 1958: The Polish Peasant in Europe and America.
- Thornton, C. 1991: The Determinants of Land Productivity on the Bishop of Winchester's Demesne of Rimpton, 1208 to 1403. In: M.S. Campbell – M. Overton (eds.), Land, Labour and Livestock: Historical Studies in European Agricultural Productivity, Manchester, 183–210.
- Titow, J.Z. 1972: Winchester Yields: a Study in Medieval Agricultural Productivity. Cambridge.
- Tlapák, J. 1957: Raabisace na Zbraslavi. Sborník československé Akademie zemědělských věd, Historie a muzejnictví 2 (1957), s. 247–300.
- Tomášek, M. red. 1988: viz půdní mapy
- Tomášek, M. red. 1990a: viz půdní mapy
- Tomášek, M. red. 1990b: viz půdně interpretační mapy
- Tomášek, M. red. 1991: viz půdní mapy
- Tomášek, M. red. 1994: viz půdní mapy
- Tomášek, M. red. 1995: viz půdně interpretační mapy
- Tomka, S.A. – Stevenson, M.G. 1993: Understanding Abandonment Processes: Summary and Remaining Concerns. In: C.C. Cameron – S.A. Tomka (eds.), Abandonment of Settlements and Regions. Ethnoarchaeological and Archaeological Approaches (= New Directions in Archaeology), Cambridge, 191–195.
- Townsend, R. M. 1993: The Medieval Village Economy. A Study of the Pareto Mapping in General Equilibrium Models (= Frontiers of Economic Research). Princeton.
- Tripp, R. 2006: Self-sufficient Agriculture Labour and Knowledge in Small-scale Farming. London.
- Tschajanow, A. 1923: Die Lehre von der bäuerlichen Wirtschaft. Versuch einer Theorie der Familienwirtschaft im Landbau. Berlin. / reprint In: A. Tschajanow, Die Lehre von der bäuerlichen Wirtschaft. Versuch einer Theorie der Familienwirtschaft im Landbau, Frankfurt – New York, 1987.
- Úlovec, J. 1999: Tvrz a zámek v Kovanicích u Nymburka. Polabí 33, 11–43.
- Unger, J. 1988: Počátky středověkých opevněných sídel typu „motte“ na jihovýchodní Moravě. In: Rodná země, Brno, 207–221.
- Van Bavel, B.J.P. – Thoen, E. (eds.) 1999: Land Productivity and Agrosystems in the North Sea Area (Middle Ages – 20th century). Elements for Comparison (= CORN publication series 2).
- Van Bavel, B.J.P. – Thoen, E. (eds.) 2006: Rural History in the North Sea Area. Elements for Comparison (= CORN publication series 1). Turnhout.
- Vaněk, V. 2000: Památky středních Čech zachycené vizitačními zprávami pražského arcibiskupství z roku 1671. Památky středních Čech 14, 32–36.
- Vařeka, P. 2004: Archeologie středověkého domu. I. Proměny vesnického obydlí v Evropě v průběhu staletí. Plzeň.
- Vařeka, P. 2006: Dokumentace reliéfních antropogenních tvarů. In: P. Vařeka a kol., Archeologie zaniklých středověkých vesnic na Rokycansku I, Plzeň, 9–12.
- Vařeka, P. a kol. 2006: Archeologie zaniklých středověkých vesnic na Rokycansku I. Plzeň.
- Vávra, I. 1972: Polská cesta. Historická geografie 8, 3–30.
- Velinská, E. – Velinský, M. – Forst, F. 1961: Bibliografie historicko-vlastivědné literatury okresu Nymburk (= Historicko-vlastivědné bibliografie středočeského kraje 2). Praha.
- Verhulst, A. 1995: Le paysage rural: les structures parcellaires de l'Europe du Nord-Ouest (= Typologie des sources du moyen âge occidental, fasc. 73). Turnhout – Belgium, 13–19.
- Veselá, R. 2006: Zaniklá vesnice Cetkov. In: P. Vařeka a kol., Archeologie zaniklých středověkých vesnic na Rokycansku I, Plzeň, 67–98.
- Veverka, J. 1949: K dějinám rybníkářství ve středním Polabí. Český lid 4, 161–166, 205–210.
- Viazzo, P.P. 1989: Upland Communities. Environment, Population and Social Structure in the Alps since the Sixteenth Century (= Cambridge studies in population, economy and society in past time 8). Cambridge.
- Vojáček, J. 1929/30: Mladá, bývalá ves na panství benátském, před bitvou bělohorskou. Boleslavan 4, 203–210.
- Vojáček, J. 1930/31a: Mladá po bitvě bělohorské až do posledních dob. Boleslavan 5, 22–43, 88–96.
- Vojáček, J. 1930/31b: Ves Mladá podle záznamů ve farní pamětnici a jiných pramenů. Boleslavan 5, 144–156.
- Wächter, H.H. 1958: Ostpreussische Domänenvorwerke im 16. und 17. Jahrhundert (= Beihefte zum Jahrbuch der Albertus-Universität Königsberg 19). Würzburg.
- Wardenga, U. 2006: Zwischen Innovation and Tradition: Geographische Siedlungsforschung in den 1960er Jahren. Siedlungsforschung. Archäologie – Geschichte – Geographie 24, 35–50.
- Wendling, W. 1966: Die Begriffe „Sozialbrache“ und „Flurwüstung“ in Etymologie und Literatur. Berichte zur deutschen Landeskunde 35, 264–310.
- Wilfing, H. – Winiwarter, V. et al. 1999: Landschaft hat Geschichte. Historische Entwicklung von Umwelt und Gesellschaft in Theyern. CD-Rom, Projektgruppe Umweltgeschichte im Auftrag des BMWVK. Wien.
- Wolf, E.R. 1966: Peasants (= Foundations of modern anthropology series). Englewood.
- Zapletal, L. 1968: Geneticko-morfologická klasifikace antropogenních forem reliéfu. Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Facultas Rerum Naturalium 23, Geographica – Geologica 8, 239–423.
- Zelenka, F. 1924/25: Chrást – Mandršajd. Pod Lipany 4, 10.
- Zelinka, Z. 1993: Hydrologie území. In: V. Müller (ed.), Vysvětlivky k souboru geologických a ekologických účelových map přírodních zdrojů v měřítku 1:50 000. List 13–14 (Nymburk), Praha, 25–33.
- Ziegler, V. 1984: Příspěvek k dějinám obce Vrbová Lhota. Polabí 24, 89–93.
- Zipf, G.K. 1949: Human Behaviour and the Principle of Least Effort. Cambridge.
- Zscheschang, Ch. 2003: „Das land tuget gar nichts.“ Slaven und Deutsche zwischen Elbe und Dübener Heide aus namenkundlicher Sicht (= Namenkundliche Informationen, Beiheft 22). Leipzig.
- Zückert, H. 2003: Allmende und Allmendeaufhebung. Vergleichende Studien zum Spätmittelalter bis zu den Agrarreformen des 18./19. Jahrhundert (= Quellen und Forschungen zur Agrargeschichte 47). Stuttgart.
- Žďárek, R. 1928/29: Z dějin Stratova. Boleslavan 3, 57–59, 191–192.
- Žebera, K. 1956: Stáří přesypů a navátých písků ve středočeském Polabí. Anthropolozikum 5, 77–96.
- Žemlička, J. 1974: Osídlení Zbraslavska od 10. do počátku 15. století. Památky archeologické 45, 419–465.
- Žemlička, J. 1980: Vývoj osídlení dolního Poohří a Českého středohoří do 14. století. Praha.
- Žemlička, J. 1997: Čechy v době knížecí. Praha.
- Žemlička, J. 2002: Počátky Čech královských, 1198–1253. Proměna státu a společnosti. Praha.
- Žemlička, J. 2003: České 13. století: „privatizace“ státu. Český časopis historický 101, 509–541.